ԹԻՒ 7634-7 5 ՅՈՒՆԻՍ 1911 ԿԻՐԱԿԻ

18 Juin 1911 N. 7634-7 نومرو ۷ — ۷٦۳٤ ٥ حزیران ۱۳۲۷ پازار

ԼՈՒՍԻՆ
LOUSSINE

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

پازار ایرتسندن ماعدا هر کون نشر اولنور . مدیر مسئول : پاپلی

10 ՓԱՐԱ

JOURNAL ARMÉNIEN
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
S. K. BOYADJIAN
CONSTANTINOPLE-GALATA

مطبعهٔ

آره‌وانڈ

درسعادت — غلطه

ابونه فیاتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات
یجون سنه‌لکی ۱۰۰ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر .

Բաժանորդագր.	Տարեկան	Վեցամսեայ
Գաւառներու	» 100	» 54 ղրշ.
Արտասահման	» 35	» 20 ֆրք.

لوسين

نسخه‌سی ۱۰ پاره

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Ս. Գ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՕԼԻՍ - ԳԱԼԱԹԻԱ
ՏՊՈՐԱՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

یومی وسیاسی غزته

صاحب امتیازومدیری س. ق. بویاجیان

ՅՆԾԱ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ

Ուրբաթ օրուան Ազգային Ժողովի նիստը իր միջադէպերով ու խառնաւոր վերջաւորութեամբը ու Մայր Դիւանին դասալքութեամբը ամենաբնական հետեւութիւնն էր այն անհաշտ ոգիին որուն դէմ կռուեցանք նոր նստաշրջանի բացումէն ի վեր և որ սակայն յաղթեց, ափսո՛ս։

Ձրնկրը Օղլուի խանը ուրբաթ գիշեր լուսադարձուցաւ անչուչա և կեդրոնի անդամները՝ չգիտցող կազմած՝ ձեւացուցին մեզ այն պարերէն զորս Իրօքուայի կամ Փաթէսիի վայրենիները սովորութիւն ունին պարելու, մարդասպանութեան խնդոյքի մը սկսելէ առաջ։

ԱՆՀԱՄԵՐԱՇԽՈՒԹԵԱՆ ոգին, ոգին Հայաստանեայց եկեղեցւոյ, անդամ մըն ալ իր սև ու դժնէ յաղթանակը կը տանէր։

Նոր Վարչութիւնը խեսի ու տատութեան ծուռնդ, հրապարակ կ'ելլէր ու իր գոյութիւնը կ'աւետէր նորօրեակ ծափողջունիներու մէջէն։

— Ես ո՛չ մէկերկիրդ կը ճանչնամ, կ'ըսէր նոր Վարչութիւնը իր տատնապատին բերնով, ես ո՛չ Կեդրոնը կ'ընդունիմ, ո՛չ Ազգասիրական դասակցութիւնը, տա՛ իմ դաւանանքս։

— Ուրացո՛ղ, կը պատասխանէր իրեն Կեդրոնը, իրրև չնորհաւորական ուղերձ։

— Խարեցա՛ր, կը կրկնէր Ազգասիրական դասակցութիւնն ալ իր կողմէն։

Այսպէս ուրեմն Հայ Ազգը այս բոպէին, և ինչ դժնդակ ու մահասարսուռ բոպէ, Վարչութիւն մը ունի որ ո՛չ Կեդրոնը մոռկ ընդ կ'ուզէ ո՛չ Ազգասիրական դասակցութիւնը, Վարչութիւն մը որ «Ո՛չ ճանաչէ զԻարայէլ»։ Իսկ այդպէս բարձրագոյն իշխանութիւնը եղող Երեսփոխանական Ժողովը ուրիշ բնաւ է՝ այդ Վարչութիւնը, զայն կը նեղաւէ ուրացող կամ խարեայ (այս երկու որակումներուն ընտրութիւնը իրեն թողլով)։

Սարսափ սրտայոյզ տեսարան։ Ազգային Ժողովէն «ուրացող» ու «խարեայ» հռչակուած Վարչութիւն մը որ «ես ձեզ չեմ ճանչնար» կը յայտարարէ Ժողովին փոխադարձաբար, տակաւին Նոր լեղուեցած օրն իսկ, մինչ զրաւական մը չէ ապագայ մեծամեծ գործունէութեանց։

Ու այս հրաշալի արդիւնքին համար որքան ճիգեր թափուեցան, որքան խեղաթիւրում, որքան խաղ ու որքան սուտ ստամեցաւ, ինչ հոգեանջ ախոտութիւն վատնուեցաւ։

Եւ այս ըլլալիքը դուշակելով էր որ մեջտեղ ինկանք համոզելու համար այդ մարդիկը որ պահ մը մոռնան իրենց անձնականութիւնն ու իսկը, ուրանան իրենց մեսի թշնամութիւնները, երես դարձնեն անիմաստ հակառակութիւններէ և համերաշխութեամբ կազմենք նոր Վարչութիւնը որմէ այնքան բաներ սպասելու իրաւունք ունի այս խեղճ ու չարչարուած ժողովուրդը։

Բայց կարելի չեղաւ խօսք հասկնալ։

Հիմա որ իրենց բրածէն իրենք ամչցան, ոգորմելի պաշտպանողականներու կը դիմեն։

— Մենք, կ'ըսեն, համերաշխութեան մեջ վատաքաղ ենք, բայց այդ մասին մեզի դիմում չեղաւ, խօսք մը բսող չեղաւ...

— Հապա Ստեփան էֆ. Դարանանը...

— Անիկա պաշտօնական հանդամանքով չներկայացաւ, իրա՛ւ է որ սև. բրէնկօթ հագած էր, բայց ձեռնոց չուներ, ինչպէս կրնայինք հեռը ըլլալ։

— Հապա Սթամբուլեան էֆէնտին։

— Անիկա կուսակցութեան մը չէր պատկաներ... իր եան. զօրաւոր բանակ մը չուներ։

— Հապա Թէլլիեան էֆէնտին, հապա Ֆա ծառայեանս...

— Զերքին խոսուածքին մէջն ալ սանկ սպառնալիքի պէս բան մը կար...։

— Հապա հանրային կարծիքը։

— Հանրային կարծիքը վրան գրէ։

Բայց այս ամէն սոփեստութիւններուն մէջ ապառնովարար ամենէն բրգանեան ու հոյակապը Կեդրոնի լիսերը Դաւիթ էֆ. ամէր Մոսէսեանի յայտարարութիւնն է։

— Ձեր ծրագիրը փոխեցէ՛ք որ հանրաչխինք, որ պարզապէս կը նշանակէ։

— Եկէք ամէնքդ ալ Կեդրոնի անդամ եղէք, ձրնկրը Օղլուի սանդուխին մոտ մարմարները համբուրեցէ՛ք ու այն տանն կը համերաշխինք։

Երբ նենգամտութիւնը այսպէս կուսակցական ուղղութեան մը կարդը կ'անցնի, ուրիշ բան չմնար ընելիք՝ այլ հեռուկ Մայր Դիւանի տատնապանին ընթացքին և դալիք։

— Եթէ դուն զուրա չես եկար, ես տա՛ կ'առնեմ կը քալեմ։

Որ բարեփոխեալ ձեւն է ծանօթ տատկական խօսքին «սաղ եիւրիւմէզսէ սոսսալ եիւրիւր»։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՍՈՒԼԹԱՆ ՄՈՒՐԱՏ Ա.Ի ՑԻՇԱՏԱԿԻՆ

ԿԱՅՍՊԷՐ ՈՒՆՕՑԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
Ս. ԳԻԹԻՒ

Այն աշխարհակալութիւնը և մեծամանդէս արարողութիւնը որ կատարուեցաւ առջի օր Բրուսիոնա քաղաքին մէջ Թոսմանեան տիրաւորը դաշնին մէջ կայսեր նեղոգութեամբ և ասպնջականութեամբ, արժանաւոր դնահատում և փառաւորում է Սուլթան Մուրատ Ա. կայսեր՝ որ սակէ 522 տարի առաջ, այն է 1389ին գոհ ինկաւ յիշեալ դաշնին մէջ Թոսմանի մեծամեծ դաշնակցութեան ու չքեղապանծ յաղթութենէն ետքը։

Օսմանեան ոչ մէկ Սուլթան պատերազմի մէջ ինկած է, թէեւ ասոնք ժամանակները Սուլթանները անձամբ կ'առաջնորդէին զօրքերուն և ամէնէն առաջ կ'երթային ու ամէնէն վերջը կը վերադառնային։

Սուլթան Մուրատ Ա. զոհ մըն է բառին իսկական իմաստով, զի ոչ թէ թշնամին կրցաւ զայնկ զինքը բուն իսկ կռուին ժամանակ յայտնապէս ու քաջաբար, այլ ճակատամարտէն ու յաղթանակին վճռուելէն ետքը երբ պատերազմին դաշտը կը պառէր, դիակոյտերուն մէջ պառնրատած տերպիսցի մը, Միլոշ Քապիլովիչ անունով, վրան խոյացաւ և կայծակի արագութեամբ զարկաւ սրտանեկ զայն։ Դիւրին է երեւակայել թէ ինքը ինչ եղաւ, չկրնալով խոյանալ, յոչ յոչ պատառուեցաւ նոյն տեղն իսկ Սուլթանին թիկնապահներէն։

Սերպիացիին սիրաբ խոցուած էր արդարև մինչեւ ի մահ, զի այս Մուրատ Ա. Սուլթանն էր որ յիշեալ ճակատամարտը վերցուց Սերպիոյ սէրութիւնը, յաղթելով անոնց Լազար թագաւորին, որ ի գլուխ Սերպ, Պուլկար, Վլահ, Մորաւ, Պոսնիացի Հունգարացի և այլ քրիստոնեայ ազգերու իր գլխ եւած էր և եկէ յաղթէր, հաւանօրէն Եւրոպայն գուրս պիտի քշուէին Օսմանցիները, մինչ դեռ նոր հասատուած էին հոն։ Դարձեալ Մուրատ Ա. Սուլթանն էր որ տիրեց Ադրիանապոլսոյ և զայն իրեն մայրաքաղաք բրաւ, Պրուսայէն հոն փոխադրուելով։ Ուրեմն վճռական էր այդ ճակատամարտը, սաստ հատար ալ սոսկալի կերպով անեղ, յամառ և արիւնահեղ եղաւ։ Երկու կողմէն ալ գիւցազնական ճիգեր թափուեցան, մահու և կենաց խնդիր նկատելով իրենց համար յաղթութիւնը, որ վերջապէս Օսմանցիներուն մնաց։ Լազար թագաւորը կրնցուց թէ՛ կեանքը և թէ տերութիւնը։ Իսկ Օսմանցոց տիրապետութիւնը վերջնականապէս հաստատուեցաւ Եւրոպական հողին վրայ 1389ին։ Սուլթան Մուրատն ալ կեանքը վրայ տուաւ թէպէտ վերջինչեղ եղերական կերպով, բայց իր ազգը ու տէրութիւնը կը ձգէր յաղթական, զօրաւոր ու փառաւոր, որ կը չարունակուի անա ցայսոր։

Դասմանի այդ անհեղ ճակատամարտի արդիւնքով իր որդին ու յաջորդ Պայազիտ Ա. Երրորդ տէր եղաւ Պոսնիոյ, Սերպիոյ, Պուլկարիոյ, Մակեդոնիոյ, Թեսալիոյ և Յունաստանի հիւսիսային մէկ մասին։ Այնուհետև յունական կայսրութիւնը եռեւ կողմէն կարուած էր աշխարհի հետ յարաբերութենէ, և ինչ որ կեանք մնացած էր իրեն, օրհասական կեանք էր։ Այս տեսութեամբ բիւզանդական կայսրութեան բուն կործանումը այն օրը վճռուած, լմնցած էր, երբ Ադրիանուպոլիս Օսմանցւոց ձեռքը անցած էր, զի սասոլ կարուած էր ինքը աշխարհի մնացեալ մասէն։ Իսկ այդ մեծ ու նշանակալի գործողութիւնը Սուլթան Մուրատ Ա. բրած էր։ Հետեւարար որչափ պատիւ յարդանք ընծայուի այս նշանաւոր Վեհապետի անուան ու յիշատակին, արժանի է լիովին։ Զի ան է օսմանեան տէրութեան ներքոյ հաստատուելու հիմնադիրը և իր հիմնած հաստատութիւնն ալ ամրակնդոյը ու տեւական դարձնող Թոսմանի յիշեալ ճակատամարտով ու յաղթութեամբը։ Ուստի երբ իր արդի յաջորդվեր Սուլթան Մէհէմմէտ ե. կայսրը ուխտի կ'երթայ իր մահուան տեղւոյն և յաղթութեան ճակատամարտին՝ բոլոր Օսմանցիներու սրտին ու զգացման համապատասխան գործ մըն է զոր կրնէ, միւս կողմէն ալ օսմանեան այլ և այլ տարրերու միացման և համերաշխութեան նուիրական գործին ատապատ կ'ըլլայ, որուն ոչ նուազ կը նպաստէ Սուլթան Մուրատ Ա.ի յիշատակը, որմէ տեղի ունինչ կրնար այդ նպատակին ծառայել այնքան պատշաճապէս։

ՄԱՐԿՈՍ ԴԱՒԹԱՆԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԿՍՑՍՐԸ ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՄԷՋ

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ ՄԵԾԱՇՈՒՔ
ՀԱՆԴԷՍԸ
ԳՈՍՈՎԱՅԻ ԴԱՇՏԻՆ ՄԷՋ

ՆԵՐՄԱՆ ՀԲՈՎԱՐՑԱԿԸ

Երէկի «Վերջին Ժամ»ուն մէջ հոսանաւոր նկարագրած էինք Սելամլըքի այն փառաւոր հանդէսը, որ Սուլթան Մուրատ Ա.ի դամբարանին վրայ տեղի ունեցած է։ Ուրբաթ առաւ, կանուխէն, Ազգասիրացիներ ամէն կողմէ գունդագունդ կը վազէին Դասմանի դաշտը, օսմանցիներու ասպնջականութեամբ։ Սուլթան Մուրատի դամբարանին դիմացը բարձունքի մը վրայ կանգնուած էր կայսեր վրանը, որ պատմական նշանակութիւն մը ունի իր վրան մը որ նախկին Սուլթաններու կողմէ գործածուած էր պատերազմներու ատեն։ Վրանին աջակողմը յարդարուած էին ալոթատեղի մը և բեմ մը։ Սուլթանը կուսավարչատունէն ճամբայ եւած էր չքեղ թափորով մը, Դասմանի դաշտը երթալու համար։ Կէս ճամբուն վրայ կը գտնուէր ուրիշ վրան մը, ուր կայսրը պահ մը հանդչիէ յետոյ, ճամբան չարունակեց։ Հետուն կը տեսնուէր բիւրաւոր Ազգասիրացիներու ատաղին բազմութիւն մը, որ գեսնին վրայ նստած, ուշադրութեամբ մեկ կ'ունէր ազգանացի կրօնաւոր և ծերակուտական Իսմայիլ Հաղդը էֆ.ի խօսքերը։ ան ամբողջ ժամ մը բացատրած է թէ Սուլթանին և Սամանագրութեան հանդէպ ցոյց տրուած հաւատարմութիւնը կրօնապէս ի՞նչպան վերկարար պիտի բլլայ թէ՛ հոս և թէ հանդերձեալին մէջ։ Սուլթանին ժամանումէն յետոյ, կայսր հետեւորդներն ալ Ազգասիրացիներուն մէջ մանաւորապէս հանդիսաւորներ կը կարդային, Սուլթան Մուրատ Ա.ի պատուէրները կրկնելով և Դուրանի արամագրութեանց վրայ հիմնուելով։ Դաշտին մէջ գտնուող Ազգասիրացիները իրենց հետ բերած էին քանի մը օրուան ուտելիք։ Նոյն իսկ քրիստոնեայ դիւցազնիներ կը նշմարուէին անոնց մէջեւ։ Բարեմասնութիւնը հետաքրքիր կը տուաւ անոնց, կատարեալ բերան բերան անթիւ ուտելիքներով։ Այդ բազմութեան մէջ կը գտնուէին ազգասիրացի պետերէն Իսա Պօյաճեան, Սիւլէյման Պաթուշ և ուրիշներ։ Առոչ գոհութիւն կը յայտնէին ապստամբական չարժումին վերջնական համար, զոր պատերազմական նախարար Մահմուտ Շէվքէթ փաշա առջի իրիկուանը ազգասիրացի պետերուն ծանուցած էր։ Այդ լուրը, տարածուելով, մեծ գոհունակութեամբ մը ընդունուած էր Դասմանի գտնուող բազմութիւն։ Ազգասիրացիներուն

— سلانیکمی ؟ دیو مأمور دها زیاده شبهه‌لی برطور آله‌رق سؤال ایتدی .

— اوت برکون قدر اوراده قالدم .

— سلانیکده نه ایشکز وار ایدی ؟

— بعض آثار عتیقه‌یی کورمك ایسته‌دم.

— برکون ایچنده‌می ؟ .

— اوت، برقاچ عتیق جامعلری واسکندر کیبرك کمر ظفرینی وجنوه‌لیلردن قاله بیاض قپویی کزمك ایچون ، برکون کافیدر .

راهب حقنده واقع اولان شبهه‌یی ازاله ایچون ، ظن ایدرسك‌که ، مذکور اثار عتیقه‌یی خاصةً تعداد ایدییور ایدی .

— اویله ایسه ، استانبوله سزی طانیان برکسه‌یی کوسترمزمیسکز؟ دیو مأمور سوزی دکیشدیردی .

— خیر ، استانبوله ایلك دفعه اوله‌رق ، قدمنهاده اولیورم ، بوراده هیچ برکسه‌یی طانیمام . پولیس مأموری تدقیقاتی ایلریله دکجه بوکنج راهبه، دها زیاده شبهه‌لی نظر ایله‌باقمقده وبسابورطی النده طوته‌رق ، نه یابه‌جغنی بیله‌مامکده ایدی .

راهب، انك متردد حالنی تماماً کوردیکندن سنی یوکسلده‌رك ، باغیرمغه باشلادی .

— بونه رزالتدر ؟ بنی برساعتدن بری بلا سبب بوراده الیقویدیکز . . . بن ایتالیالی یم ، اکرچه برشبهه‌کز وار ایسه ، بنی طوغریجه ایتالیا سفارتخانه‌سنه کوتوریکز ، سزك ایله اوراده کوریشورم . . . بیلمش اولیکزکه ، ایلك ایشم، سزك بونظامسز معامله‌کز حقنده، حکومته شکایتم اوله جقدر.. . بویله‌سی رز الت دنیانك هانکی طرفنده کورلمشدر ؟... هایدی جابوق اول، شمدی درحال سفارتخانه‌یه کیتمك ایسترم ...

بوسوزلرك تأثیریله ، مأمور پسابورطی راهبه ویردی .

— رجا ایدرم، حدت بیورمیکز ، ایتالیا واوستریادن ورود ایدن، نامعلوم راهبلر حقنده، بك صیقی تحقیقات اجرا ایتمکلکمز خصوصنده، بزه امر ویرلمشدر ، زیرا بعض کره ، راهب البسه‌سی اکتسا ایدن مضر کمسه‌لر ، درسعادته کیرمشلردر ... فقط شمدی سزك انلردن اولمدیغکزی اکلامقده‌یم . مأمور یاننده‌کی ادملره دونه‌رك :

— راهب‌افندی‌یه یول ویریکزده، تشریف ایتسونلر .

ترجمان ، مأمورك سوزلرینی ، راهب انطونیو ریچویه تبلیغ ایدرك، ارتق کیده‌بیلور اولدیغنی سویله‌دی. ایتالیالی برقوری ـ ممنونم ـ دیه‌رك صالوندن چیقیله‌جق قپویه طوغری کیتدی. طیشاروده سوقاقده کمسه‌لر یوق ایدی ، دیکر یولجیلر ذاتاً کیتمشلر ایدی ، راهب برعربه چاغیردی وعربه‌جی‌یه :

— بك اوغلنه ، دیدی ، برحمال ایسه ، راهبك برچوك چانطه‌سنی ایاقلرینك یانه یرلشدیردی .

پولیس مأمورینك کندوسنه شویله‌جه براعتراضده بولندیغنی ، شایان تعجبدر .

— ایتالیادن کلدیککزی سویله‌یورسکز ، برقاچ آی بوراده قالوب ، بعده قدسه کیده‌جکسکز . بوقدر اوزون برسیاحت ایچون ، نزدکزده اوقاجق یرچانطه‌کز واردر .

حتی لسانه بیله واقف اولدیغکز برمملکتده سیاحت ایدییورسکز ، اوراده دخی کمسه‌یی طانیمایورسکز .

اوت ، بومحق اعتراض درمیان ایدلمدی . اکر ایدلمش اولسه ، راهب مقنع برجوابدن عاجز قاله‌جق ایدی .

بوفرضیاتدن واز کچملمده ، یولجیمزی تعقیب ایدملم .

عربه ، طوپخانه یوقوشندن یکی چارشی‌یه طوغری حرکت ایتدی وغلطه‌سرایه یاقلاشدقده، عربه‌جی ارقه‌سنه دونوب ، ـ هانکی طرفه کیده‌جکز ؟ دیدی .

راهب انطونیو ریچو ، پسابورط صالونده بولندیغی اثناده ، تورکجه برلغت بیله بیلمز ایکن ، ظن ایدرسك‌که ، یولده برمعجزه ایله مذکور لسانی اوکرنمش اولدیغندن، عربه‌جی‌یه راحت برطور ایله :

— انکلیز سفارتخانه‌سنك آرقه سوقاغنه کوتور ... دیدی . اورایه واصل اولدقده ، عربه‌دن اشاغی اینوب ، بولجه اوله‌رق عربه‌جینك اجرتنی تأدیه ایتدی وچانطه‌سنی الته آلوب یورومکه باشلادی .

عربه‌جی آلدیغی بول بخشیشدن کوزی قماشه‌رق :

(٥٥)

عبدالحميد وشرلوك هولمس

ایکنجی قسم :

قهرمان تورك خانمی

برنجی باب

قومیته‌نك مرخصی

حالبوکه واپور تریسته‌دن بورایه بش التی کون اول حرکت ایتمشدر .

راهب بر آره تردد ایدرکی اولدی ایسه‌ده، همان جواباً :

— اوت بن تریسته‌دن اون کون اول حرکت ایتدم ، دیدی .

— شو حالده سز بو واپور ایله تریسته‌دن حرکت ایتمدیکز .

— خیر ، ازمیردن اورانو واپورینه راکب اولدم .

— تریسته‌دن اولا ازمیره‌می کیتدیکز ؟

راهب تکرار تردد ایتدی وصورتا بر حدت ایله ، ـ بوکبی استجوابلره نه حاجت واردر ، بنم پسابورطم نظاملیدر . بن اجنبی‌یم. بوکبی سؤاللر ایتمکه حقکز یوقدر . اکرچه پسابورطم قصورلی ایسه اونی سویله‌ییکز...

— بز وظیفه‌مزی ایفا ایدییورز ،خلافنده حرکت ایده‌میز، دیو مأمور صفوق قانلیلق ایله جواب ویردی . تلاش ایده‌جك برشی یوقدر . تریسته دن ازمیره و اورادن دخی طوغریجه درسعادته‌می ؟ کلدیکز . بونده حدت ایده‌جك برشی یوقدر ... هر مملکتك کندینه مخصوص نظاماتی واردرکه، اجنبیلر بیله‌زیارتلرنده مذکور نظاماته رعایت ایدرلر .

— پك اعلا ، ایشته حقیقی‌سویله‌یورم ، تریسته‌دن اولا سلانیکه کیتدم ، اورادن ازمیره وبعده بورایه کلدم ...

կողմէ։ Սուլթանը քիչ մը հանդստանալէ յետոյ իր վրանին մէջ, ճաշեց։ Այդ պահուն վրանին մէջ կը գտնուէին կայս. իշխանները, նախարարները, պատերազմական, ծովային գործոց և կրթական նախարարները։ Ճաշէն քիչ յետոյ, կէս օրին մօտ, կայսրը վրանէն մեկնելով՝ Սուլթան Մուրատի դամբարանին մօտ պատրաստուած աղօթավայրը գնաց, ուր կը գտնուէին քահ մը և չորս կողմէն բաց վանդակ մը։ Կրօնաւոր մը աղօթք մը արտասանեց և բարեմաղթութիւններ ըրաւ։ Յետոյ սկսաւ ճնամաղօր, որուն մասնակցեցան 300,000ի չափ իսլամներ։ Կայս. իշխանները, նախարքոսը և նախարարները և պաշտօնական պաշտօնատարները վրանին տակ կ'աղօթէին։ «Նամազ»ը աւարտելէ յետոյ, որուն կ'ասէին Հազգը պէյ, աղօթք մը արտասանեց և քիւրաւոր ձայներ «ամէն»ներով պատասխանեցին։ Յետոյ նորէն Հազգը փաչա բարձրանդակի մը վրայ ելլելով, ընդհանուր ներման հրամարակը կարդաց, որուն իմաստը սա է.—

«Նահատակութեան այս վայրը գալով, ուր մեծ նախնիքներէս Կազի Մուրատ Խիւտավէնտիկարը իր կեանքը զոհած է մեր սէրութեան զոյութեանը ու փառքին համար, անոր անարատ հոգը այցելելի։ Այս նուիրական վայրին մէջ դարձեալ կը կրկնեմ իմ ուխտս, այն է սէրութեան փառքին ու բարգաւաճման համար կեանքս նուիրել։ Թերապէս վշտակրած էի, երբ անցեալ տարի եղբայրներս մէջէն արիւնահեղութեան մեծ ազէաներ գործուեցան, Մուրատ Խիւտավէնտիկարի փառատիւ յիշատակներով լի այս վայրին մէջ։ Բայց վատահ հպատակներուս հաւատարմութեան վրայ, այդ դէպքերը վերագրած էի ժամակոր դրգռումներու ազդեցութեան։ Ճամբորդութեանս միջոցին ալպանիացի զաւակներուս կողմէ ցոյց տրուած հաւատարմութիւնը և հայրենասիրութիւնը ապացուցին թէ անհիմն չէր այդ դատաստանը։ Ահա ինչո՛ւ համար, Օսմ. Սանմանադրութեան տրամադրութիւններուն համաձայն կը նեղեմ անցեալ դէպքերուն ամբաստանուած և դատապարտուած քաղաքական յանցաւորներուն։ Արիւնահեղութեան առաջքը առնելու համար, կը ջնջեմ վրէժխնդրութեան (սկամ) սովորութիւնը, որ ազատալի է երկրին և կը հրամայեմ որ անձնական գանձէս վճարուին կարօտներուն տալիք արեան գնի դրամները։ Կը յուսամ թէ ալպանիացի զաւակներս օրէնքներու հնազանդութեան մէջ սնանելով վրիպիլը, այլեւս ակամէ չպիտի կրկնեն խռովարարական դրգռումներու, վրէժխնդրական սովորութիւններէ պիտի հրաժարին և օրէնքին ու Շէրիին պիտի դիմեն իրենց իրաւունքները պաշտպանելու համար։ Այդպէս ընելով հրամուցուցած պիտի ըլլա կազի Մուրատի ածիւները։ Աստուծմէ պրանց կը խնդրեմ որ իմ բաղձանքս ընդունի ազգին և հայրենիքին մեծութեան համար։»

Կայսեր հրամարակը ալպանիէնի թարգմանուեցաւ։ Սուլթանը ոտքի կանգնած մտիկ կ'ընէր յայտարարութեան ընթերցումը և եղարքոսի ճառին մէկ մասը։ Կայսրը չկրցաւ իր արցունքները զսպել, տեսնելով որ յայտարարութիւնը ինչ մեծ ազդեցութիւն կը գործէր ժողովրդեան վրայ։ Յետոյ եղարքոսը ճառ մը արտասանելով յորդոր կարդաց ժողովրդեան և յայտարարեց թէ հաւատարիմ հպատակները պէտք չէ խաբուին միասիր դրդռումներէ։ Յետոյ օսմ. քոմիթէին պատուիրակներէն Իսմէր Նաճի պէյ ու Տրապիզոնի և Կարինի պատուիրակներէն մէկ մէկ հոգի խօսացան։ Այդ բոլոր ճառերը արաբներէն թարգմանուեցան։ Ժողովրդը որոնցնոսա ծափերով և «Վայելէ»ներով կը կ'ընդունէր ճառերը, որոնց աւարտումէն ետքը կայսրը Մուրատ Ա.ի դամբարանը այցելեց և այդ միջոցին ոչխարներ զոհուեցան։ Սուլթանը յետոյ իր վրանը դարձաւ, ուր պաշտօնական ընդունելութիւն մը տեղի ունեցաւ։ Ապա կայսրը մէկարէ-սէի մը հիմնարկէքը կատարեց, որ իր ծախքով պիտի շինուի։ Ժամը 10ին Բրիշթինա դուրս եկաւ։

* Կայս. հրամարակին համաձայն, ներում հնարուած է 200 Ալպանիացիներու և 128 Պուլկարներու։ Սուլթանը 30,000 ոսկի նուիրած է, արեան գիներու դատերը կարգադրելու համար, իսկ 1000 ոսկի ալ՝ Բրիշթինայի, Եսքիսկիպի, Իրէքի և այդ տեղերու դպրոցներուն ի նպաստ։

** Իբր միջատակ Սուլթանին Բումէլի ուղեւորութեան, Բումէլիի ժողովուրդը ղրկած է «տրէնոթ»ի մը գնով, երկու միլիոն ոսկի արծաթութեամբ։ Մէկ տարիէն այդ գումարը պիտի հանգանակուի Բումէլիի նահանգներուն մէջ։

** Ճամբորդութեան յայտագրին համաձայն, եղարքոսը, ընդհանուր ներում հնարուելէն յետոյ կ. Պոլիս պիտի դառնար։ Սակայն կայսեր յայտնած փափագին վրայ, Հազգը փաչա Սուլթանին հետ մայրաքաղաքը պիտի վերադառնայ։

ԱԼՊԱՆԻԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Յունարէն թերթի մը բրածին նայելով, Ալպանիացիները գլխաւորապէս կը պահանջեն որ յատնական տուրքը ազատուի զործածնն, կորդ մը տարբերել պեղծ մնան, կորդ մը պարագաներու մէջ զինուորական ծառայութիւն չմատուցանեն, և իրաւունք ունենան իրենք ընտրելու Ալպանիոյ պաշտօնատարները։

* Վիէննայի վիճակագրական դիւանէն պատրաստած մէկ վիճակագրութեան համաձայն, Մոլիսորներու և Միրտիթներու ճիշդ թիւը կը հասնի 320,000ի։

** Սկանիկէն «Նոյէ Ֆրայ Բրէսլ»ի կը հեռագրեն թէ Բ. Դանէն Շէվքէթ Թորդում փաչայի հրաման տրուած է փոխով բարենորոգումներ ներմուծելու Եզբարայի նահանգին մէջ։ Կը վախցուի որ դժուարութիւններ ծագին, երբ հարկ ըլլայ ձեռնարկներ ընել, Ալպանիան խաղաղեցնելու համար։ Նոյնպէս Շէվքէթ Թորդում փաչայի հրաման տրուած է ապատամբներուն հետ բանակցութեան մտնելու։

** Վիէննայէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Աւարիա-Հունգարիա կը պնդէ որ օսմ. կառավարութիւնը Ալպանիացիներուն ձեռքէն չառնէ անոնց զէնքերը, նկատելով որ զինաթափութիւնը կրնայ ծանր կնճռոտութիւններ առաջ բերել։ Կը կարծուի որ օսմ. կառավարութիւնը զոհացում պիտի տայ աւտրիական կառավարութեան այդ փափագին։

ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐՈՒ ՍՊԱՆՆՈՒԹԻՒՆ

Սկանիկէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ եօթը Պուլկարներ, որոնք Էքշիի և Սօրօվիչի (Մանասթիր) մէջև կ'ապրուէին այգեպանոցներու մէջ, անցեալ գիշեր սպանուած են անծանօթ մարդոց կողմէ։

ՆԳԻՊՏՈՍԻ ԽՍԻՒԸ

Եգիպտոսի Խեմիվ Ապպաս Հիլմի փաչա առջի օր Գաւալա մեկնեցաւ, ուր քանի մը օր մնալէ յետոյ, Տէլտ Ազամ պիտի անցնի, Եւրոպա ուղեւորելու համար։

ՍԻՐԻԱՅԻ

Մայրաքաղաքս նոպարեղէնի վաճառականներուն մեծ մասը միանալով սէնտիքա մը կազմած են։

ՆՈՐ ՓՈՓՈԽԱԿԱՆԱՅԻ ԴՆԱՒՈՒՄ

Օսմ. հաւատարմի հանրանակիչ մարմինը նոր փոխարտատ մը գտած է Անգլիայէն, որ կ. Պոլսոյ նստանպլիար հասած է արդէն։

ՍԱՒՈՑ ՓԱՇԵՍ

Մերակայսի նախագահ Սաֆա փաչա անցած հինգշաբթի օր Բէյքթա հանելով, Երեսի. Ժողովի այցելած է։ Ժողովի նախագահ Պ. Պէրէկէթցի Խորհրդարանին մէջ կարդացուած ցոյց ոտի յեցաց, լրագրողներուն յատուկ վայրը առաջնորդած է։

Սաֆա փաչա բրօֆ. Միւլլերի խորհրդով Պատ Նաուհայմի Ջերմուկները պիտի երթայ, անձը դարմանելու համար։

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԼԻՆ ՊԱՏԱՃ

Գարասաղի զորձակատարը արտաքին գործոց նախարար Բիֆթի փաչայի հետ ունեցած վերջին տեսակցութեան մէջ բազմած է Կէլէֆոնի դիրքը օսմ. դիմուորներուն կողմէ գրաւուած բլրակներուն դէմ, թէև վերջերս յայտարարուած էր որ Գարասաղի կը պահանէր այդ ռազմագիտական դիրքը։ Գարձակատարը նոյնպէս բազմած է Զաքօրի մէջ Թուրքերուն կողմէ չհնուած հոդապատնէշին համար, քանի որ այդ տեղը Գարասաղի հողին վրայ կը գտնուի։ Զէյթինլիի կառավարութիւնը մեծ ակութեանց պիտի դիմէ, որպէս զի Թուրքիա հատանի չեղող չրջանակ մը հաստատելու սահմանագիծին վրայ։

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

Սուլթանը, Ակամբրդի հանդէսին երթալէ առաջ, շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղած է Շուէյի թագաւորին, ծննդեան տարեդարձին առթիւ։ Ակամբրդ դարձին, կայսրը շնորհակալութեան հեռագիր մը առացած է Շուէյի թագաւորէն։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

«Բալիթիք» Սոֆիայէն լուր առած է թէ Ցէլրոմենա թագաւորին և վարչապետ Պ. Կէչոֆի մէջև ծանր անհամաձայնութիւններ ծագած են թագաւորին Վիէնա այցելութեան առթիւ։ Պ. Կէչոֆ անպատն։ դարձ է Ցէլրոմենա թագաւորին քաղաքականութիւնը Թուրքիոյ հանդէպ։

ՊՈԼՍՈՅ ՈՍՏԻԿԱՆԱՊԵՏԸ

Բրիշթինայի միւթէսարիֆ Մաղհար պէյ ընդունած է կ. Պոլսոյ ոստիկանապետի պաշտօնը, որ իրեն առանձրուած էր։

ԿԻՐՏԱՍԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Հռոմէն Ամէնք քաշած հեռագրի մը նպատակով, ուղղոյն դիմանագիտական չորհանակներուն մէջ սա կա ծիրը կը տիրէ թէ կրօնական զատատրութիւններու առաքման խնդիրը Կրնատցիներու բաղձանքին համաձայն պիտի գործադրուի։

ՌՈՒՄԻ· ՇՈՊԵՆԱՒԱՔԻՆ ԸՆԿԵՐ

Ռումանական չորհանա. Ընկերութեան կ. Պոլսոյ Ընդհ. դրձակալ Պ. Հ. Միլլէր և Ընկ. պատիւ ունին ծանուցանել թէ Աշխատանքներ ժամանումներուն դէմ դրուած քարանձիններուն պատճառաւ, «Իմբէրթաալ Թրանսիս» չգնուար, որ ժամանակացոյցին համաձայն, 8/21 յունիս չորեքշաբթի կէս օրէն յետոյ ճամբայ պիտի ելլէր, 9/22 յունիս հինգշաբթի առաւ. հանգիստի ղղեակի Դաւաք պիտի երթայ, ուր Մանասթիր Ազդիի մէջ ցամաք պիտի հանի Պոլսոյ ուղեւորները։ Իսկ Բէօսֆէնէֆի ու Եւրոպայի ճամբորդները Ղալաթիոյ քարափէն Դաւաք պիտի փոխադրուին ընկերութեան ճամբայ, երկու մեծ նաւաձիգներու միջոցաւ, որոնք 8/21 յունիս հինգշաբթի օրը երեք անգամ ճամբայ պիտի ելլեն Ղալաթիոյ քարափէն, առաւուտ ժամը 10ին, կէս օրին և ժամը 1ին։ Ուղեւորներէն կը խնդրուի որ իրենց գրպիրով և տոմսակներով պատրաստ գտնուին այդ նաւաձիգներով փոխադրուելու համար Ղալաթիոյ քարափէն, սակայն չդնուելու ընկերութեան զորձակալութեան դիմաց։

ՄԻԵՐ ՎԱՃՍՈՒԶՈՒԼԻՐ ՏԻՊԻՆՆԵՐՈՒՆ

Գաբլըման, նորաձեւութեանց մեծ վաճառատան տէրը, որ վերջերս Եւրոպայէ վերադարձաւ, բերած է ձոն ու սպաղան մեներ մը կանացի ամէն կարգի նորաձեւ պլուներու, հագուստներու, հոմանոցներու, կերպասներու և վերջապէս հաղարաւոր մէկ տեսակ ընտիր նաբդ և աման ապրանքներու։ Աւելորդ կը սեպնք յանձնարարել մեր ամէն կարգի տիկիններուն անգամ մը այցելել Գաբլըման վաճառատունը։

Օրուան Դիպուածներ

ՄԱՀԱՅՈՒ ԱՐԿԱՆ.— Ագ-սէրայի մէջ Թաշ Գասապ, մահացու արկած մը պատահեցաւ առջի օր։ Փայտէրա վրայ եղող տան մը պատը յանկարծ փլչելով, պարիկ իշխան մը ս իր էշերը փլատակներուն տակ մնացին։ Իշապանին և էշերուն դիակները հանուեցան փլատակներուն տակէն։

ԾՈՎԱՓ ՆԵՏՈՒԱԾ ԴԻՄԱԿ.— Ակրայպրանիի ծովափին վրայ 25 տարեկան յոյն երիտասարդ մը դիակը գտնուած է։ Մահուանութիւնը Ցէէէրի պատրիարքարանին իսաց տուած։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՄՈՒՇԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մուշէն Խարսանեան Սրբազան յունիս 5 թուականի հեռագրով մը կ'ըսէ. «Պասմանդիսի ժողովուրդէն մէկ քանի հոգի վիրաւորով և մէկ քանի հոգի բռնուելով Զէրքէզները դեռ ձերբակալած չեն։ Կը խնդրենք որ չարպարծներու մասին օրինական խիստ պատիժներ անորոնելու համար հարկ եղածը ընեք և ապահովեք որ անիրաւուածը իրեն տարդասական ձերբակալուած հինգ Հայերը ազատ արձակուին։»

ԶՕՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐՈՒՆ ԲԱՂԴԱԴԸ

Զարանենդի հողային խնդրին համար այժմ Ֆարքերդ գտնուող երկու Հայերը Լիգիսայ Զարանենդցի հարատարած Հայերու յունիս 3 թուականի հեստեւեալ հեռագիրը գրկած են Պարիզ քարան։ «Տէրսիմի կառավարչը կուսակցութեան կիպրոնը գալով հաւատից ժողովուրդը և բերանացի յայտարարեց ներքին գործոց նախարարութեան մէկ հրամանը թէ՝ ոչ ոք պիտի հանուի իր տունէն և ով որ խնդիր ունի կրնայ դատարան դիմել։ իսկ ագան, պարակ ունի։ ապտներուն կը պատասխանեն։ Այդ յայտարարութեան մասին տեղեակ բլրալու և բան այնմ չարժելու համար խնդրագրով մը այդ հրամանին պատճէնները ուղղենք։ Մեր խնդրանքին կարեւորութիւն չի տրուեցաւ։ Խնդրին այս տեսակ վիճակը աշխատասէր հայ ժողովուրդը իսը յուսահատութեան մէջ ձգած է։ Ձեր հրամանին կը սպասենք։»

ԳԻԼԻԿԻԱՅԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Հանրիէն Պատրիարքարան կը տեղեկացուին թէ՝ տեղւոյն տարաշրջանական պէրտիի խնդիրը մինչև այսօր չէ կարգադրուած, հակառակ անոր որ Դուրեան Սրբազանի օրերէն ի վեր կառավարութիւնը խոստումներ կ'ընէ. տարաշրջանը, կրնան, պիտի ստիպուի հեռանալ Հանրիէն քանի որ դիրքը չէ ճշդուած հանդէպ կառավարութեան և չկրնար արդիւնաւոր պաշտօնավարութիւն մը ունենալ։ Նամակագիրը կ'ըսէ. «Առանցի վայն մեզ կը խոստանայ բստ իր բարի տրամադրութեան առանց ո և է գործնական արդիւնքի։ տարբեր է երբ խնդիրը եկեղեցի քանդելու վրայ է։ եթէ Բուլգարի ազգի եկեղեցիին և դպրոցին վերաշինութեան համար խոստացուած 170 ոսկիի ստացման համար ստանալով ժամանակ անցնենք։ կը վստահիմնք որ ամբան տաեն պիտի անցնի որ այնուա 170 ոսկին ո և է օգուտ մը չպիտի ընէ, որովհետև արդէն ամբողջ գիւղը բողոքանացած պիտի դանենք և չատ պարզ է։ երբ Բուլգարի մէջ բողոքական մէկ տուն կայ և անոր համար ժողովարան, վարժարան ու քարոզիչ ունին մինչդեռ մենք ոչ եկեղեցի ունինք, ոչ վարժարան, ոչ քահանայ և ոչ ալ վարժարան ունինք։ պարզապէս լքած մնք ժողովրդը։ ամբողջ գիւղը ազգասէր է, որովհետև այրուելու ունեցանին, թալանեցաւ և ապրելը սարսռնուեցան, այս տարի ալ ձմրան սառնամանիքով ամբողջ ցանքերը փճացան։ ասոնց անմիջական օգնութիւն պէտք է։ եթէ չենք ուզեր որ անտարբեր ազանանուն գանուինք անոնց թախանձանքներուն և յուսահատութեան մղուին կրօնափոխութեան։ կառավարութեան կողմէ կրը կանչէն և ս ուրիշ եկեղեցիներու ու դպրոցներու վերաշինութեան համար 20,000 ոսկի տրուի Բուլգարի 170 ոսկին ալ չպիտի մոռցուի կ'ըսէք։ միեւնոյն վիճակն է որ Շար Տէրէի բոլոր գաղութներու ապրած վարժարանի վերաշինութեան համար դեռ մօտերս 40 ոսկի նպաստ տուաւ, առանց սպասելու որ 20,000 ոսկին ստացուի։ արդեօք բողոքականներու համար մասնաւոր պիտանի կայ։ Միւս գիւղերու վիճակն ալ առաւել ցաւալի է և նոյնիսկ կը խոստանային որ ձանձրութեան համար մնծկակ նաւակ մը ալ ընել իրեն։

— Կը տեսնեմ որ չատ վարպետորդի դատաւորներու հետ է մեր գործը, պիտի տուաւ։ Մաք Լայն որ այժմ ամենաարդիւնաւոր ուշադրութեամբ կը հետեւէր պարատասխանի քարտուղարին պատմութեան։

— Հայուհին այս անակնկալ առաջարկը ամենայն սիրով կ'ընդունի։ Այն տան կիներէն մին քովի անկեան կ'երթայ ու քիչ մը հաքը կը վերադառնայ, հետը նամակ մը բերելով։

— Ցայտնի է որ նամակը արդէն պատրաստ չէր և իրենց պատմութիւնը ծարի ի ծայր սուտ էր ձեր լրտեսին թակարդը ձգելու համար։ Ցեսայ... չարունակեցէք ձեր պատմութիւնը։

— Կինը նամակը առնելէն ետքը, երկու թրքուհիները իրեն իբրև յոգնութիւնը վարձք ոսկի մը նուէր կուտան և կ'ըսեն որ հետեւեալ օր կրկին իրենց երթայ ու լուր տայ թէ նամակը անվտանգ Ցիրանական թղթատուին ձգած է։

(Շարունակելի)

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳՈՒԱՁԻՆ ՄԱՍ

ԲՈՒՆԱՒՈՐԸ ԱՆՄԱՆՕԹԻՆ ԴԷՄ

ԳԼՈՒԽ ՅԳ.

Երկու լրտեսները անիկիսպէս կը մօտենան իրեն և կ'ըսեն.

— Ձեր տունը երկու թրքուհիներ մտան և տակաւին հոն են, պէտք է որ դանենք զուրս հանէք, որպէսզի իրենց տունը վերադարձնենք։

Պ. Ալպէր կարգով կը պատասխանէ թէ առանց բան չի կայ, թէ զրպարտութիւն կ'ընեն կոր թէ ինք Ցիրանացի է և թէ ոչ ոք կրնայ իր գործին խառնուիլ։

Ու փողոցէն անցնող պարապ կարք մը կեցնելով մէջը կը մտնէ և կառապանին կ'ըսէ.

— Ցիրանական դեսպանատունը տար կառքը։

Լրտեսները կը մտածեն որ իրենց հաստատ լաւագոյն է տանը վրայ հսկել, ուր երկու թրքուհիները մնացած էին, քան թէ Պ. Ալպէրի հետեւէն իյնալ որուն հետ գլուխ չպիտի կրնային ելլել։ Եւ կրկին կը չարունակեն սպասել դրան առջեւ։

— Ազատեցէ՛ք, ըսաւ Մաք Լայն, մինչ անոնք դրան առջեւ կը սպասէին, երկու կիները տան հետեւի պարտէզէն փախան անուշա...։

— Բայց ուրիշ գուշակեցիք, զոչեց Իզզէթ փաչա զարմացական չեչտով մը... հիդ ձեր ըսածին պէս եղած է։

— Ամիկա դժուար չէր գուշակիլ... կրը Պ. Ալպէր դուրս կ'ելլէ, կառքը կը ճամբէ ու կը մնէի, յայտնի է որ երկու կիները իրմէ առաջ տունէն դուրս հանած է, և քանի որ փողոցի կողմէն չեն եկած՝ ըսիլ է որ տան հետեւի կողմէն մեկնած են։ Եւրոպացի պատուաւոր անձ մը երբեք երկու կիներ վստահաւոր կացութեան մը մէջ թողուլ չպիտի մեկնէր... և ձեր լրտեսները չատ ապուշ վարուած են նախ իրենց ներկայութիւնը զգացնելով ու կառապանին հետ խօսքի բռնուելով ու երբորդ՝ փոխանակ տան դրան առջեւ սպասելու, չրջանները հսկողութիւն չընելով...։

— Բարեխղճաբար ուրիշներ այդ հսկողութիւնը ըրած են, չարունակեց Սալլամանի քարտուղարը։ Այն հայ լրտեսէն, որուն խօսքը ըրի, Պ. Ալպէրի տան հետեւի կողմը բնակելուն, պատուհանէն կը տեսնէ երկու թրքուհիներուն պարտէզի կողմէն դուրս ելլելնին և իսկոյն ինքն ալ գլխարկը դնելով, հետեւնուն կ'երթայ։ Երկու թրքուհիները Բանկրաթի և տեսի փողոցները բաւական թափառէ ետքը, Թաքսիմի զօրանոցին առջեւը կ'ելլեն ու հոնկէ կառք մը կը նստին...

— Եւ զիրենք լրտեսող կինը բացը կը մնայ։

— Ո՛չ, հիդ այդ միջոցին ուրիշ պարապ կառք մը կ'անցնի հոն, մէջը կը ցատկէ ու կը հետեւի միւս կառքին...։

Մաք Լայն տեսնելով որ պատմութիւնը չատ կ'երկարի, ուստնց չտեսնուն մանրամասնութիւններու, ըսաւ իր խօսակցին.

— Եթէ կարելի է բ՛ուն ոճիրի պարագային դանք, որովհետև բոլոր այդ մանրամասնութիւնները ունէ օգտակարութիւն չեն կրնար ունենալ մեզի համար։

— Անհաւատի հասանք, պատասխանեց Իզզէթ փաչա. երկու թրքուհիները կամուրջ կը հասնին և Սկիւտարի չորեսնաւը կը մտնեն, լրտեսէն կը հետեւի իրենց և չորեսնաւին մէջ կը յաջողի կիներուն հետ խօսքի բռնուիլ։ Վերջապէս միասին Սկիւտարի նաւամատոյցը կ'ելլեն և հոնկէ թրքուհիները նորէն կառք մը կը վարձեն Զամլըճա երթալու համար...

— Զամլըճա, կրկնեց Մաք Լայն, այո՛, գիտեմ. Սկիւտարի բարձունքին վրայ... չարունակեցէ՛ք։

— Վերջապէս չերկարեմ, լրտես կինը կը տեսնէ թէ ո՛ր տունը մտած են այդ երկու կիները. կը հարցնէ, կը փնտռէ և կ'իմանայ որ այդ տունը երկու ամիսէ ի վեր վարձուած է և տակաւին վարձուորները չեն եկած...։

— Իսկ այդ կիները ինչպէս մտած են տունէն ներս։

— Իրենց քով դանուած բանալիով մը դուռը բացած են։

— Ահա՛ խնդիրը կը կնճռոտի, բայց չարունակեցէ՛ք։

— Նոյն միջոցին տան պատուհանէն կը նշմարեն հայ լրտեսէն որուն հետ չոգնեան մէջ տեսակցած էին և նշան կ'ընեն որ մօտենայ և դուռը բանալով ներս կը հրամցնեն։ Երկու կիները Հայուհին ընդունելութիւն մը ընելէ ետքը, կը յայտնեն թէ՝ Բերա քրիստոնեայի մը տուն այցելութեան գացած ըլլալով՝ լրտեսները եսեւնուն ինկած էին և թէ իրենք տիպուած էին գաղտուկ փախչիլ այդ տունէն ու կառք մը նետուելով կամուրջ դալ և Սկիւտար վերադառնալ և թէ իրենց ամսպարանքին և յուզումին մէջ մոցած էին ֆրանսական թղթատուն հանդիպիլ ու խիստ կարեւոր նամակ մը ձգել հոն. ուստի կը խնդրէին իրմէ որ եթէ Պոլիս պիտի վերադառնար այդ նամակը թղթատուն յանձնէր և նոյնիսկ կը խոստանային որ ձանձրութեան համար մնծկակ նաւակ մը ալ ընել իրեն։

— Կը տեսնեմ որ չատ վարպետորդի դատաւորներու հետ է մեր գործը, պիտի տուաւ։ Մաք Լայն որ այժմ ամենաարդիւնաւոր ուշադրութեամբ կը հետեւէր պարատասխանի քարտուղարին պատմութեան։

— Հայուհին այս անակնկալ առաջարկը ամենայն սիրով կ'ընդունի։ Այն տան կիներէն մին քովի անկեան կ'երթայ ու քիչ մը հաքը կը վերադառնայ, հետը նամակ մը բերելով։

— Ցայտնի է որ նամակը արդէն պատրաստ չէր և իրենց պատմութիւնը ծարի ի ծայր սուտ էր ձեր լրտեսին թակարդը ձգելու համար։ Ցեսայ... չարունակեցէ՛ք ձեր պատմութիւնը։

— Կինը նամակը առնելէն ետքը, երկու թրքուհիները իրեն իբրև յոգնութիւնը վարձք ոսկի մը նուէր կուտան և կ'ըսեն որ հետեւեալ օր կրկին իրենց երթայ ու լուր տայ թէ նամակը անվտանգ Ցիրանական թղթատուն ձգած է։

(Շարունակելի)

ՕՐՈՒԱՆ ԴԻՊՊԵՐԸ

ՄԱՀԱՅՈՒ ԱՐԿԱՆ.— Ագ-սէրայի մէջ Թաշ Գասապ, մահացու արկած մը պատահեցաւ առջի օր։ Փայտէրա վրայ եղող տան մը պատը յանկարծ փլչելով, պարիկ իշխան մը ս իր էշերը փլատակներուն տակ մնացին։ Իշապանին և էշերուն դիակները հանուեցան փլատակներուն տակէն։

ԾՈՎԱՓ ՆԵՏՈՒԱԾ ԴԻՄԱԿ.— Ակրայպրանիի ծովափին վրայ 25 տարեկան յոյն երիտասարդի մը դիակը գտնուած է։ Մահուանութիւնը Ցէէէրի պատրիարքարանին իսաց տուած։

ԿԱՅՍ. ԼԻՍԷ ԱՂՋԿԱՆՑ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՆ. ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՔԱՆՈՅԸ ՓՈՐՁԵԼՈՒ Ի

30,000 տոմսակներէ բաղկացած վիճակահանութիւն մը սարքուած է աղջկանց կայս. լիսէին համար, որ Գանտիլլիի մէջ պիտի բացուի մօտերս, օսմ. նորատի աղջկանց մասնաւորական մասնաւորութեան նպաստելու հայրենասիրական նպատակով։ 2219 տոմսակներ գանազան պարգեւներ պիտի չունին։ Մեծ պարգեւը 3000 օսմ. ոսկի է։ Եէն 1000 ոսկիի գանազան պարգեւներ ալ կան։ Կէս տոմսակի գինն է մէկ օսմ. ոսկի. քառորդինը՝ կէս օսմ. ոսկի և 1/8ինը՝ մէկ քառորդ օսմ. ոսկի։ Այդ տոմսակներէն գնելով մարդ նպաստած կ'ըլլայ երկրին ամենէն կարեւոր և ամենէն օգտակար կրթական մէկ հաստատութեան, առանց հաշուելու վերոյիշեալ պարգեւները։ Տոմսակներու վաճառումն գոյացած արդիւնքը Օսմ. Կայս. Պանքային պիտի դրուի։ Թիրատը սեղի պիտի տեսնէ Նիսան 1911 հանսեմ. 13ին, Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին օրը, Օսմ. Կայս. Պանքային կեդրոնատեղիին մէջ, յիշեալ պանքային և աղջկանց կայս. լիսէին վարչական մարմնոյն հսկողութեան ներքեւ։ Շահած պարգեւները պիտի վճարուին այդ սեղանաւորական հաստատութեան կողմէ։ Օսմ. Կայս. Պանքան, Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը, ծիսատու Բէյմն անձնուիրաբար ստանձնած ըլլալով տոմսակներու վաճառումը, տոմսակ գնել ուզողները կրնան դիմել այդ հաստատութեանց կեդրոններուն կամ մասնաճիւղերուն դատաւորու մէջ։ Տոմսակ ծախողներուն համար մանաւոր պայմաններ։ 35—7

ՕԹԷԼ

ԼԱ ՐԻՒՇ ՏԷ Զ'ԱՊԷՅԼ (ԹԻ ՊԻ ՀԱՅՎ)

ՄԻՆԾ ԿՂԶԻ Ս. ԳԻԳՈԼԱ ՓՈՂՈՑ

Առաջնակարգ, մեծ և փառաւոր օթեւ մը, որ նոր կառուցուած է, առաջնորդական ստացուածներով, օդաւէտ սենեակներով ու նոր առաձիններ և հանդստանալու կարարներով օժտուած։ Այդ նորաստատ օթեւը կը գտնուի ծովուն եզերքը։ Մեծ կղզիի ամենէն գեղեցիկ դիրքին վրայ, ուր հիանալի տեսարան մը կը պարզուի։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐ

Տ ԲԵՆՈՒԱՆ ԵԱՒ ԻԲԻՆՈՒԱՆ ՀԱՅԵ ԷՏ Գ.ԲՈՒԽԵ

Օթեւը ունի տաշիր և ծախս բաղնիք, նստարանաց, հանդէսի պարտեզ։ Ամէն չաբաթ իրիկուն ձայն առնն նուագ և ամէն կիրակի ցերեկ։ Մասնաւոր պայմաններ ընտանիքներու և երկար տաեն օթեւին մէջ ընակողներու համար։

ւալի են. Եվրէ պարտ. վարժարան չունի, բոլոր քանանները երկու վարժարան ունին, Գալատիէ ոչ վարժարան և ոչ եկեղեցի կայ. Տիքմէ, Մաչաթ, Գարաքէօյ ոչ եկեղեցի, ոչ վարժարան կայ. մինչդեռ բոլոր քանանները այս վերջին գիւղերու մէջ ոչ մէկ տուն ժողովրդ չունին. սակայն վարժարանն ալ ժողովարանն ալ կը պահեն որպէսզի սրան։» Եթէ կ'ըսէ Նամակագիրը, ժողովրդը այդպէս լքուած պիտի մնայ և կարելի չպիտի ըլլայ անոր վիճակը քիչ չատ բարեւուել, առանձնորդը պիտի ստիպուի հրաժարիլ։

ՍԲԵՍՓՕՒԱՆԱՆԱՆ ԽՆԴԻՐ

Այ-Սթէֆանօյէն Պատրիարքարան զեկուած է վերջին երեսփոխանական ընտրութեան տեղեկագիրը, որ միայն ընտրողական ժողովի երեք անդամներուն և նախագահ քանանային կողմէ ստորագրուած է։ Մնացեալները կը յայտարարեն թէ՝ գիտակցութիւններ ունին ընտրութեան մասին։

ՅԱՆԱՆՅՈՒԹԻՒՆ

Տեղապահ Սրբազանին կողմէ Պատր. Փոխանորդը երէկ Այ-Սթէֆանօ երթալով ցաւակցութիւն յայտնեց Տատեան Յովհաննէս պէյի, Առաքէլ պէյի մահուան առթիւ։

ՍՈՒՐԲԱՆ ՎԱՍԱՐՈՒԱԾ ԱՒՍՈՒՑՔՈՒԹԵՆԷ

Ուսումն. Խորհուրդը իր առջի օրուան նիստին մէջ նկատի առաւ Սամաթիոյ նախագահ տեսուչ Միսաք Սուրբանի անպարտականութեան խնդիրը։ Թէ՝ Պրուսա և թէ Զմիւռնիոյ կոնդակիր գրկուած էր Թաղ Խորհուրդներուն որ վինքը գանեն և հրաւիրեն ներկայանալ ժողովին։ Պրուսայէն եւս գրկուած է կանչագիրը, ծանուցանելով որ մեկնած է։ Իսկ Զմիւռնիոյնը գրկուած կանչագրին տակը Սարբան ինքը ստորագրած էր։ Բայց փոխանակ հրաւէրին անձամբ պատասխանելու, հեռագրած էր.— «Իմ բացարական գրիչ նամակով փոստին յանձնեցի»։ Խորհուրդը այս պարզաղները նկատի առնելով հետեւեալ վճիռը տուաւ.«Նկատելով որ Սամաթիոյ Թաղ. Խորհուրդին առջև և կրթական Տեսուչ Պ. Քալանթարեանցի ներկայութեանը կատարուած գրաւոր և բերանացի վկայութեան թուղթերով կը հաստատուին Միսաք Սուրբանի դէմ եղած ամբաստանութիւնները, նկատելով որ մեղադրեալը բնաջնջը արդարանալու համար Խորհուրդէս իրեն տրուած պատասխանէն չէ օգտուած և նկատելով մանաւանդ որ մինչև ցարդ ան է բողոք չէ տուած Խորհուրդիս, հետեւաբար ի բացակայութեան կը վճռէ արդիկ գինքը աղգային վարժարաններու մէջ ուսուցչի կրթական պաշտօն վարելէ և ջնջել իր ուսուցչական վկայականը։ Այս որոշումը հաղորդեց չքջարեարեանով մայրաքաղաքի և գաւառներու Թաղ. Խորհուրդներուն։»

ՀԱՐՁՈՒԱՆ ՍԷՐ

Ակնայ և Խեմիրու կրթական կարօտութիւններուն օժանդակելու համար նոյն գաւառէն Պոլիս բնակող աղգայիներ առանձին առաջ ընկերութիւն մը կազմած էին պուսն կանոնագրին մէջ որոշ կերպով ճշդուած էր սա կէտը թէ՝ նոյնսի բաշխումին տարիքաղաքի և գիւղերու մէջ խորը չդրուելու պայմանով, ընկերութեան նիւթական միջոցները ներքուսն չափով գաղութական պիտոյիներուն բացը գոցելու և կարօտ ուսանողներուն պէտքերը հոգալու պիտի աշխատի։ Այս ուղղութեամբ ալ չարժելով՝ ընկ. վարչական ժողովը նպատակ դնած է չարունակէր, ինչպէս որ ընկերութիւնը թէ՝ քաղաքին և թէ՝ գիւղին ունէր բաժանարկներ և դրածոն անդամներ։ Սակայն օր մը ան ալ ուսուցանէ թէ կամարակապցիները, Բինկացիները, Լէճցիները՝ նոր մասնաճիւղ մը հաստատելով՝ զատ զատ ընկերութիւններ կազմելու կը ձեռնարկեն միմեանց դաւառին մէջ իւրաքանչիւրը իր գաղութին նպաստելու նպատակով։ Մենք այս նիւթին արդէն խմբագրական մը նուիրեցինք՝ պաշտպանելով սա գաղափարը թէ այդպիսի հերձուածներ կրթական գործին վնասելու մասին կրնան ծառայել, և թէ լաւագոյն է որ այս բամնուող ուժերը միանան և գործաւոր ընկերութիւն մը կազմեն։ Այս գաղափարը ներկայիս մէջ աւելի պոչ կերպով կը յայտնուի, զանազան քաղաքներէ դրուած նամակներով ուր այս հերձուածի դիտումը դատապարտելի կը նկատուի։

Այս պարագայ իրաւունք կուտայ մեզի անդամ մըն ալ պնդելու թէ՝ պէտք է որ Նարեկեան ընկերութիւնը նկատի առնէ այսպիսի հերձուածի մը վնասակար հետեւանքները և միջոցը գտնայ սիրաշահելու գիժգոն տարրերը։ Դիւրացի թէ քաղաքացի թող ձեռք ձեռքի տան և գործաւոր ընկերութիւն մը ձեւանին՝ մտնեմի, կոզմնակի, պզտիկ նկատումներն ու փառասիրութիւնները մէկդի դնելով։ Այդ միութեան մէջ պիտի գտնեն կարեւոր և դած ուժը՝ Ակնայ կրթական գործին դարի մը տարու համար։

Ա.Գ.ԶԻԿՆԵՐՈՒՆ Ա.ՐՀԵՑՈՒԱՆՈՑ

Դումգարաի կողմը ունինք թաղային թէ մանաւոր գործեր, ուր երկսեռ ուսանողութեան մասնաւոր զարգացման համար ջանքեր կը կատարուին և աւելի կամ նուազ չափով ուսում կը տրուի, մասնաւորապէս աղջիկներուն։ Բայց մասնաւորին հետ, ձեռակոծ և արհեստական կրթութիւնն ալ գործնական կերպով ուսանելու համար զգալի էր պէտքը արհեստանոցի մը, որ նախապատրաստութիւնը տարող աղջիկներ վարժուին ձեւի, կարի, ձեռագործի և ուրիշ կարեւոր նիւ վրայ։ Ուրախ ենք որ այս պակաս լրացնելու համար վերջերս. Գումգապուի մէջ, արհեստանոց-վարժարան մը բացուած է, նախաձեռնութեամբ Մայր Վարժարանի ձեռագիտութեան ուսուցչուհի Տիկին Մ. Յովհաննէսեանի որ վերոյիշեալ ճիւղերու մասնագէտն է։ Իր հաստատած Արհեստանոցը կոչուած է օգտակար դեր մը կատարել այդ չրջանակին ամէն գեղակարգի հայ աղջիկներուն, և անշուշտ ծնողքները պիտի փութան օգուտ քաղել այս ձեռնարկէն՝ իրենց զաւակներուն տալու համար արհեստական խնամեալ կրթութիւն մը որ չատերուն պիտի ընծայէ ապրուստի միջոց։

ՕՐԹԱՔԷՕՅԻ ԹԱՂ. ԴԱՐԾՆԵՐԸ

Օրթաքէօյէն կը գրեն մեզի.— «Հիմա որ Նորընտիր Թաղ. Խորհուրդը պաշտօնի գլուխ անցած է, իրաւունք ունինք յուսալու որ Թաղային գործերը աւելի իրնմտութեան պիտի անօրինուին։ Եթէ երբեք Թաղային նոր մարմինը իր նախորդին պէս պիտի գործէ, կամայական ընթացքի մը հետեւելով, լաւ կ'ըլլայ որ հիմակուընէ պաշտօնէ քաշուի։ Կը բաւէ մրցան տաժեցին գպրոցին ու եկեղեցիին չանները, նախորդ թաղականներէն ոմանց չարաչար ու մենծ-աղայական պաշտօնավարութեան հետեւանքով։ Նախորդ թաղականներէն Պ. Վահան Գազանճեան և Պ. Գրիգոր Արզարեան, որոնք վերընտրուած են այս անգամ, թերթիս մէջ իրենց մասին եղած իրաւացի գիտողութիւններէն զայրացան, բաներ մը գրել տուեր են կանոնական չարախօսութիւնի մը մէջ։ Այդ ծիծաղաշարժ գրութեան համանման, թաղացին ճնշող մեծամասնութեամբ վերընտրեր է միւսները։ Մենք չաս լաւ գիտենք թէ ինչ կը նշանակէ «այդ ճնշող մեծամասնութիւնը», որ ձեռք բերուած է զանազան միջոցներով։ Այդ երկու ազորմկիները ի զուր հաստատելով կ'ուզեն թէ իրենք գիտցողներուն վստահութիւնը կը վայելեն, իրենց օգտակար պաշտօնեաներուն հրամայելու, վարժապետ ու ժամկոչը սասակու։ Գոնէ մենծ-աղայութիւնը վայելնկ գիտնային, ինչպէս Օրթաքէօյի հին մենծ-աղաները, որոնք յատկանշական դէմքեր կը ներկայացնէին և որոնց կեղծ սիրարներուն հետ գործ ունինք հիմա։»

ՀԱՆՑ ՄԱԲՄԱՆՆԵՐ

«Աղգ»ին մէջ կը կարդանք.— «Սօլթլէյէ Սիթի, Նուիթա, Ամերիկային նահանգին մեծաղոյն քաղաքն է։ Այս նահանգին քնակչութեան մեծամասնութիւնը Մորմոն են, և 1833ին գաղթած են արեւելքի նահանգներէն ու հաստատուած հոս։ Մորմոնները չատ անդամներ պատերազմած են Հնդիներու և Մ. Նահանգաց դիմադրներուն դէմ։ Իրենց Տաճարին մէջ ուէ մարդ կամ կին չկրնար մտնել բացի Մորմոններէ և իրենց հետեւողներէն։ Այս որբաղայրը միայն երկնայիններու համար է և Մորմոնները իրենք միայն կրնան հոն մտնել երկինքի հաստատելու համար։ Մի՞թէ՝ Բուզէյիի աղջիկը չանաց որ մտնէ չի թողուցին, հակառակ պարզապային կը կռուին, կը նահատակուին և չեն թողար որ դրսեցի մը հոն մտնէ։ Հոս կան լուսական Հայեր ընտանիքով կամ ամուրի, գրեթէ բոլորն ալ Մորմոնութիւնը ընդունած են և անոնց պաշտպանութեան տակ կը գործեն և կ'ապրին և ամենք զրեթէ իրենց հայրենիքը մոռցած են ու մշայն երկնային հայրենիքի ակնկալութիւնը ունին, կը հաստատեն որ Քրիստոս մօտ ատենէն աչխարհ պիտի գայ և պիտի փոխադրէ զերեկը գէպի երկնքի հզօր արքայութիւնը, ուր կրնան միայն երջանիկ ըլլալ և մանաւանդ որ զործնկ չկայ «Հոն ամէն որ կիրակի է»։ Սոլթլէյէ իր գերքով, դարաէկեղեցով և ազիսկ չինքեկով կը նմանի Խարբերդ-Մէզրէյին, և չուրջանակի հակայ լեռները կը յիշեցնեն Մասատը ու անոր քղանցքը քերող Եփրատը։»

Ա.ՏԵՑՈՒԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կեդր. վարժարանի հնամակալութիւնը, Կրթասիրաց Վարչութիւնը, Մայր-Դիւանը և Հոգով Յանձնախումբը նախորդ չորեքշաբթի իրիկուն Խան Թաղով գումարելով խորհրդակցեցան վարժարանին վաւերացման գործին չուրջ։ Նկատելով որ Իզմիրի Մէյրիքը՝ ամէն առաջ տուած արտօնագրին մէջ նշանակած չէ վարժարանին որ ատենան «Խասսի» ըլլալը,— ուրեմն՝ զինուորութեան տեսակէտով բարդութիւններ կրնան ծագիլ,— պաշտօն յանձնած է հնամակալութեան անդամներէն Պ. Գր. Սիւբէլեանի, որ անմիջապէս մեկնի Իզմիր, և, ազգային ու կառավարական չրջանակներու մօտ կատարէ դիմումներ, վերջնականապէս ձեռք ձգելու համար «Վերայիի Խասսիսի» արտօնագիր։

*** Թաղային Համախմբութիւնը Մարտ 22ին ժողով գումարելով, որուած ուշադրած է Ս. Աստուածածնայ Թաղին համար չենուելիք եկեղեցիին ու գպրոցին գործը։ Այս չինութիւններուն համար ժամանակին մատամը հանդանակութեան և մասամբ Տիրամօր պատկերներու վաճառմամբ գոյացած է 300 ոսկի, որ չանագործելով մինչև օրս բարձրացած է 600 ոսկիի։ 400 ոսկի արժողութեամբ Տիրամօր մնացած պատկերները, մերկօրեն պիտի վաճառուին, և ապա պիտի ձեռնարկուի եկեղեցիի, գպրոցի և ապրելու մը չինութեան. վասն զի Թաղացին անհրաժեշտ պէտք ունի նաև խմելու ջուրի։

*** Մայիս 15-ին տեղի ունեցաւ քաղաքիս մանարանները բանուորներու միութեան վեցամեայ Ժողովը։ Վարչութեան համարաուութիւնէն մնացածն զոհ մնացին բոլոր ներկաները։ Միութիւնը 1908 սեպտեմբերէն մինչև 1911 Ապրիլ մուտք ունեցած է 5399 երեք չորրորդ զահեկան. իսկ ելք՝ 1640 մէկ չորրորդ, որպէս ծախք։ Միութիւնը այժմ ունի 3459 մէկ երկրորդ պարտատոմսեր և 300 զահեկան արժողութեամբ կարի մեքենայ մը։ Միութեան այժմէական գործը ըլլալով ուժեղացում և ինքնապարզացում, ընտրուելիները ընդհանրապէս արտայայտուեցան այդ մտքով, և, ընելով յատուկ բանախօսի մը գործադրական դաշին չեմ պաշտպանողականը, աւելի ևս խանդավառուեցան իրենց սրբազան հաստատին մէջ։»

«ՄԱՐՄԱՆԱՄԱՐԳ»

«Մարմնամարդ»ի վերջին թիւը հետեւեալ բովանդակութիւնը ունի։ Մարմնամարզական Միութիւններ, բնախօսական-հոգեբանական հետազօտութիւններ, չնաւութիւնը, մարմնամարզ ընելու եղանակը, մարմնակրթութեան պատմականը, մարմնամարզական դասընթացք, ճոխ մարմնաչարժներ։ Այս թիւը կը պարունակէ հայկական առաջին պիմբիճանին ատենագրութիւնը՝ քաջուած զանազան մրցումներու պատուոյ և զանազան պիրքերով։

ԿՈՉ

ՊԵՏ. ԲԱՐՁՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԵՒ ՄՏՆԵԼ. ՓՈՓԱԳՈՂՆԵՐՈՒՆ

Նկատելով որ հայ ուսանողութիւնը Պետ. Բարձր. վարժարանները մտնելու համար՝ ծրագիրներու և մատչի պայմաններուն անտեղեակ ըլլալուն հետեւանքով չատ մը դժուարութիւններու կը հանդիպի։ Եւ նկատելով այս կիրպ ուսանողութեան բարոյական օժանդակութիւններ հաստատելու մեծ պէտք մը կայ, ուստի Պոլսոյ Պետ. Բարձր. վարժարաններու հայ ուսանողները հաւաքաբար կազմեցին Ընկերութիւն մը, որուն անունն է՝ «Ուսանողներու Օժանդակող Ընկերութիւն»։ Նպատակ.— Ընկերութեանս նպատակն է հայ աշակերտներու մտաքը դիւրացնել Պետ. այն Բարձր. վարժարաններու մէջ, որոնք մրցման քննութիւն կը պահանջեն։ Միջոցներ.— Իր նպատակը իրագործելու համար կ'ուսումնասիրէ՝ Ա. Դասատուներ այն ամէն ճիւղի դասերը որոնք անհրաժեշտ են քննութիւններու կարնակ մասնակցելու համար։ Բ. Բարոյական ամէն կերպ աջակցութիւններ ցոյց տալ դիմող աշակերտներուն։

Անդամներ.— Անոնք որ Պետ. Բարձ. վարժարաններու կ'աշակերտին և մեր նպատակը իրագործելու պատասխանատուութիւն ցոյց կուտան՝ կրնան անդամակցիլ Ընկերութեանս։ Կը խնդրուի բոլոր այն ուսանողներէն, որոնք կը փափաքին Ընկերութեանս անդամակցիլ հաճին դիմել Դաւիթ Արմենեան (ժողովրդ. ընթերց.) կէսօրէն վերջ ամէն ուրբաթ։

Այն բոլոր աշակերտները որոնք Պետ. Բարձր. դպրոցները մտնել կ'ուզեն, ըլլայ զատաւէն թէ Պոլսէն, իրենց պահանջներու համար Թաղ. դիմեն մեր հասցէին։

Ուսանողներու Օժանդակող Ընկ. կան
Վարչութիւն

Ատենադպիր Ատենապետ
Յ. ՉՕՊԱՆԵԱՆ ԱՐՄԷՆ ԿԻՏՈՒՐ

Յ. Գ. Կը խնդրուի գաւառական մամուլէն՝ մեր սոյն կոչը արտատպել։

ՇՆՈՐՀԱՒԱԼԻՔ

Գանիրէի աղքատասիրամէն ինստատ տարբուած չաքարական վիճակահանութեան տոմսերուն 88դ Թիրաժին մէջ առաջին պարգև չատած թիւ 12,504 թիւ տոմսակը, զոր ևս գնած էի, Գոնամանօղը խանը թիւ 11 սենեակը հասատատուած գործակալ Արթին էֆ. Թաթիանի ներկայացնելով, պարգևին փոխարէնը ստացայ։ Այս առթիւ կը փութամ իմ շնորհակալութիւններս յայտնելու։

Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ,
Տիրամանթի սրճարանին կարսն
ԵԱՆԵԱՆՅԻ ԵՕՐԻՆ ԲԱՁԱՐՕՐՈՒԼՕՍ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԼՊԱՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Մեծ տէրութեանց Զէթինէի պետանները մէկը ապրանքացի պետերուն յանձնարարած է որ, Բ. Դրան յայտարարութեան համաձայն, վինաթափ ըլլան։ Սակայն ապրանքացի պետերը յայտարարած են թէ իրենք այն ատեն միայն զէնքնկից կ'ըլլան, երբ սէրութիւնները ապտոնոմութիւն ընծայեն թէ Դուռը պիտի յարգէ իր խոստումը և մեծ տէրութիւնները իրենց պաշտպանութիւնն ներքև առնեն Ապտոնիացիները։ Այս վերջինները կը վախնան որ Ապտոնիոյ մէջ անդորրութիւնը վերահաստատելէ յետոյ, Բ. Դուռը պիտի չնչէ չնորհած առանձնաշնորհումները։ Եթէ Ապտոնիացիները իրենց պահանջման վրայ պնդին, խնդիրը նորէն պիտի կենդանի, քանի որ Բ. Դուռը չընդունիր օտարներու մէջտեղաբերութիւնը երկրին ներքին գործերուն մէջ և անոնց թեւարկութիւնը Ապտոնիացիներուն վրայ։ Սակայն յուսալի է որ Ապտոնիացիները չպնդին իրենց պահանջման վրայ։ Զէթինէի մէջ զանազան օտար թերթերու թղթակիցները կը մեկնին, արտասահման ապտատարութիւնը վերջացած նկատելով։

ԿՈՒԻ ԴԱՏԲԵԼՕՅԻՆ ՄԷՋ

Երէկ Դարբէլօյի նահանգայրը ձեռնարկաւ մը տեղի ունեցաւ երկու թուրք բնակիչներու և նաւավարի մը միջև։ Ուրիշ բնակիչներ ու նաւավարներ կռուին խառնուելով, ուշադրեն ընդհանուր հանդամանք մը տալ կուտին, որ փիչ մընաց մեծ հանմամաութիւններ պիտի ստանար։ Կառաւարիչները ձերբակալուցան։ Նաւավարը գլխէն թեհեւապէս վիրաւորուած է։

ԲՈԼԵՐԱՆ

ՍԱՄՍՈՆ, 2 յունիս.— Վերջին քանդրչրս ժամուան ընթացքին, Սամսունի մէջ քոլերայի 3 նոր դէպքեր պատահեցան, որոնցմէ մէկը մեռաւ։

*** ՊՐՈՒՍԱ, 2 յունիս.— Բէօթանիոյ մէջ, վերջին քսանչրս ժամուան ընթացքին, քոլերայի մէկ դէպք պատահեցաւ, և հիներէն ալ մէկը մեռաւ։

*** ԻԶՄԻՐ, 2 յունիս.— Վերջին քսանչրս ժամուան ընթացքին, Իզմիրի մէջ քոլերայի 8 նոր դէպքեր պատահեցան որոնցմէ 2ը մեռաւ։

*** ԻԶՄԻՐ, 3 յունիս.— Վերջին քսանչրս ժամուան ընթացքին, Իզմիրի մէջ քոլերայի 9 դէպքեր պատահեցան, որոնցմէ 4ը մեռաւ։

ՏԵՍԱԿՈՒԹԻՒՆ

Երէկ պաշտպարական դեսպան Պ. Սարաֆոֆ Բ. Դուռ երթալով տեսակցութիւն մը ունեցաւ Բիֆամի փաշայի հետ։ Յետոյ արտաքին գործոց նախարարը երկարօրէն խորհրդակցեցաւ եպարքոսի փոխանորդ և դատական նախարար Նէճմէտտին պէյի հետ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆԵՐ.

Ա.ԶԴ.— 1902ի 4% մաքսային օսմ. փոխառութեան պարտատուներուն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1905 յուլիս 1/14ին ուտրտող թիւ 5 կտրօնը եթէ մինչև 1911 յունիս 30/13 յուլիս չներկայացուի, վճարուելու համար, չեղեալ պիտի համարուի։

***

Ա.ԶԴ.— 1896ի 5% օսմ. փոխառութեան պարտատուներուն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1905 յուլիս 1/14ին ուտրտող թիւ 18 կտրօնը եթէ մինչև յունիս 30/13 յուլիս ներկայացուի վճարուելու համար, չեղեալ պիտի համարուի։ 10—1

***

Ա.ԶԴ.—1909ի 4% օսմ. փոխառութեան պարտատուներուն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1911 յունիս 1/14ին ուտրտող այդ պարտատուներուն թիւ 3 կտրօնները յունիս 1/14ին սկսեալ պիտի վճարուին Օսմ. Կայս. Պանքայի Դոլմաթիոյ, Բարիզի և Լոնտոնի կիշէներուն կողմէ։ 12—7

ԳԻՒՂ ԱՐՄԵՆԵԱՆ

Գիւղ Արմենեան (ժողովրդ. ընթերց.) կէսօրէն վերջ ամէն ուրբաթ։

Այն բոլոր աշակերտները որոնք Պետ. Բարձր. դպրոցները մտնել կ'ուզեն, ըլլայ զատաւէն թէ Պոլսէն, իրենց պահանջներու համար Թաղ դիմեն մեր հասցէին։

Ուսանողներու Օժանդակող Ընկ. կան
Վարչութիւն

Ատենադպիր Ատենապետ
Յ. ՉՕՊԱՆԵԱՆ ԱՐՄԷՆ ԿԻՏՈՒՐ

Յ. Գ. Կը խնդրուի գաւառական մամուլէն՝ մեր սոյն կոչը արտատպել։

12 3/4

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԿԻՒՆ ՏՕՂՏՈՒ

ԼՈՒՆ ՏՕՂՏՈՒ վաճառատունը, որ հրապարակին վրայ մեծ հարգ չունի է, պատրաստ ուրի ծանուցանելու իր բազմաթիւ յաճախորդներուն և պատուոյ ժան հանրութեան թէ պորրի վերջերեալ ձեռն եղանակին յատուկ ապրանքներ բերել տուած է վերջերս։ Վաճառատան նշանաւոր ըլլալով 12 զրուշ 30 փարան վաճառում, չատ մը ապրանքներ կարելի է գտնել այդ գումարին փոխարէն. ինչպէս Բայ-քօրսէ, Թաշկինաշ, Բարդէ Ժիլէներ, Սեղանի և Արդուզարդի Սիրոցներ, Գալոշներ, Ճերմակեղէններ, Ծածկոյթներ, Անկողնի Սաւաններու կտաւներ, այրերու Շապիկներ, կեսոնիքներ, Փաղկապներ, Անուշչոտութիւններ և այլն, և այլն։

Կը բաւէ անգնարկ մը ձգել ԿԻՒՆ ՏՕՂՏՈՒՆ վաճառատուններուն մէջ, Պոլիս. Եկնի ճամի փողոց, Ֆ տգլեան խան, և Բերա, Տէօրթ Եոլ Ագաղ, Թիւ 440 իր ժամանակը, համոզուելու համար մեր բուծին ճշմարտութեանը։ 40

قابا قونیاغی وشرابلری خالص وحیله‌سزدر . بیوك بقاله مغازه‌لرنده بولنور .
دیوسی : غلطه‌ده موخانه‌ده نومرو ٥١

ՔՕՆԵԱՔ ԳԻՆԻՆԵՐ — ՔԱՄՊԱ

ՍԵՂԱՆԻ ԳԻՆԻՆԵՐ
ԱՂԱՆԴԵՐԻ ԳԻՆԻՆԵՐ — ՔԱՄՊԱ

Ամէն մեծ նպարավաճառներու քով կը ծախուի։ Ընդ. մթերանոցը Մամհանէ, թիւ. 51, Կալաթա։ 100—3

606Ի ՆՈՐ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԸ

Հոլանդացի տոքթէօր մը, 606ի ճիդ չարը գտած է, ասանց վտանգի և ցաւի գործածելու համար սիֆիլիսի ու գաղտի հիւանդութեանց ամէն չէնքերուն մէջ, ինչպէս կեղ, քիրքէշ, մորթային զանազան զրգռումներ, էգզէմա, և քրանիկ ու սուր ջերմամիզութիւն, վերնատիւն, կիսազօսութիւն, ամբողջական և մասնական անդամալուծութիւն, վերքեր, զանազան չղացուութիւններ, յօդային, մկանային և ճնճղային (սիֆիլիք) յօդացաւեր, եւն., եւն.։ Հոլանդացի տոքթէօրը կը ծանուցանէ թէ իր գեղը խիստ գազանապատօրէն կը գրկէ 30 ֆր. մանաւորապէս փոխարէն, որպէս զի հիւանդները իրենց բնակարանին մէջ դարմանեն ինքզինքնին։ Այն գարմանը աւելի ապահով, աւելի անվտանգ և աւելի ազդեցիկ է քան ուրիշ ոեէ դարման, որ զանազան կնճռոտութիւններ առաջ կը բերէ։

Դիմել տոքթ. Մօրիսի, Բասի (Այն է Ուսաղ) Ֆրանսա։ 6—1

ՊԱՀԱՐԻՆ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆԷՆ

Ուշագ մամուլթենան հոլ խալիսի

արկը	50
» » քիլիմ թօմար »	50
Կէօրաէս մամուլթենան հոլ խալիսը	50

Թէրսանէի ամիրէ լէյնն պիր սէնէ զարֆրնաս լիւզում կէօրինիրէնէ պրինդաղ իւզրէ պրրասա մուհարրիրը իւշ զալէմ էշեան միւպայա խալիմէք իւզրէ զարալը զարֆ ուսուլլրլ պաշտա պաշտա միւնազասա գանուրզրլնուսան պունարրին կէրէք ճիմիկսինին պիրէն վէ կէրէք ապրը այրը իթասրնա թալոպ օլանարրն թէքլիֆնամէլէրին քիւչասը մուգաբիլ պուլնան բուսի հաւկրան սէքիզնէնի ճումասա իրթէսի կիւնի պասէզվէլով սասի իքիյէ գասար թէքլիֆնամէլէրի իլէ կիւղէ ան նէսպէթինէ թէլէմնամի ադէլէրինի Պոտրիլ նէդարէթի սէօրունէնի սարբէի իքինէնի լէվազիմ գլուսնա իթա էպէմէլէրի վէ սասի մէգքիւրանէն սոնրա թէքլիֆնամէ դասուլ խարմէլէնէկի իլան օլուրը։ 3—2

2 Հուլիսան 327

ԹՐՈՒԳ ՎԷ ՄԷԱԳԻՐ ԻՏԱՐԷՍԻՆՏԷՆ

Գոնիա վիլայէթի սախիլնամէ վագը Մէկայ Բէյ սմասիոն Թարիգի Թամիրաթնէրն 27,036 վէ Մուզ Գրը սահիլնամէսի Պաղդատա թէօրիլանէրն 17,953 վէ Գոնիա Անթալիա Թարիգնէրն Գրզրլ Վիրան Լօթէօրը զրամնուսա սէօրմի սատէա թամիրճի կատիպէսինին 28,300 զրուշ սիսակլէր իլէ ինչարը 4 հազիրան 327 Թարիխնամէ իհալէի Լէվէլիէսի վէ 7 հազիրան 327 թարիխնամէ իհալի զաթիէսի իպգա իսկիմէ չարթրլրա միշտաստայա վաղ օրունարզընսան չէրանթը ինալ վէ ինչանիէլի էշզէնմէք վէ թէնգիլանթը իթբա էպէմէք իւզրէ վիլայէթը մի չարիկչասա Նաֆիաս զօմիսիօնընա վէ Տէրիսասէլիթէ Թիճարէթ վէ Նաֆիաս նէզարէթը ճէկիլիսնամէ միհրաճաատ զամիսիօնընա միւրաճաաթի էպէմէլէրի։

2 Մայիս 327

ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

ԱՌՁԵՒԻՆ ԲԱՆԱՒԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԷԼԻՒ ՀԱՅ-ԱՇԽԱՐՀԻՇ

Սոյն Ֆրանսական ԱՌՁԵՒՆ ԲԱՆԱՍՏԱՆԸ, Պոլսոյս ոեան տպագրութեամբ Նոր լոյս տեսած, անգամ մը ևս կուգայ հասատասել Հեղինակին բառագիտական կարողութեան համար, մանաւանդ իր խղճամիտ յօրինուածքով, ընտիր բառերու ճոխ մեկնութիւնով, զարգացուցիչ պերճանքներով եւ այլ ամէն օգտակար տեղեկութիւններով։

Արդէն Նոտարական Լեզուին ճիշտ ևնոր սերունդին ծանօթ է, իր ճարտար եւ հեղինակաւոր Բառարանի մը, եւ իր այդ գործը միայն է, ցարդ հրատարակուած նմանատիպ Բառարաններու մէջ։ Գերէր կը բաղկանայ 962 էջերի երեսներէ, որ տպագրուած է մանուշակագոյն պատրաստուած Նորանոյշ գլ։ բրնձեանի սառերով եւ կը պարունակէ ճոխ բառագիտութիւն մը, Ֆրանսերէն ելքուն Առուեստական, Գիտական եւ Իրական նշանաբառը նորագոյն ոճիներու, նոր փոխառութիւններու եւ պատշաճեցումներու։ Հայկական Բառագիրքի, եւ նմանապէս։

Սոյն ԱՌՁԵՒՆ ԲԱՆԱՐԱՆԻՆ, իր փոքրիկ մասն, ստացած է նաեւ, գունաւոր Քարտէզ մը, ուրիշ ԲԱՆԱԳՐԱԳՈՅՆ մը, լատին, յոյն եւ արեւելեան տասնմեկ լեզուներու, որոնք յիշատակուած են Հրանսական երկխօսութիւններու մէջ, եւ պարզաբանուած Հայերէն Թարգմանութեամբ, Ինչպէս նաեւ Ֆրանսական ամէնի ԲԱՆԱՍՏԱՆԱԿ մը՝ իր 2600 բան, Պատմական, Աշխարհագրական, Դիցաբանական անուններու՝ իրենց գործածութեան բացատրութիւնով եւ այլն։ Երեք Բառարան մէկի մէջ ամփոփուած։

Կէոդրոնատիպներն են Պալենց եւ Պոլ տուդիան Դրատուններ։ Կը ծախուի նաեւ բոլոր Հայ Դրավաճառներու քով։

ԳԱՌԱԳՈՒՆԷ	25 ՂՐՇ	ԿԱՍԿԱՏԻՆ	30 ՂՐՇ.
ԼԻԼԿԱՍԱՄ	27 »	Կ ՇԵԿՅԱՄ	35 »

Տօքթ. ՍԷՐԹԼԵԱՆ

ԱԿՆԱԲՈՅԺ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅԻ

Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 169, Տէլա Սուտա դեղատանին վրայ։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէս օրէն յետոյ, ժամը 2–5 (Ք. Ե.)։ Առատանները մասնաւոր ժամադրութեամբ։

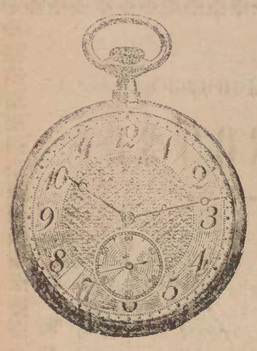

ԼՈՆԺԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ՄԻԱՍ ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ, պայծառնապէս ընդունուած Օսմ. Պատերազմական Նախարարութիւնէն, Միացեալ-Նահանգներու, Իտալիոյ և Շարքի Ծովային Նախարարութիւններէն, Անգլիոյ, Ռուսիոյ, Սերբիոյ և Քանատայի երկաթուղիաց վարչութիւններէն, ինչպէս նաև Արժանթինի երկրագործական Բրաժուէյներու ընկերութիւններէն և բազմաթիւ ուրիշ ոչ նուազ կարեւոր վարչութիւններէ։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՄԵՏԱՂ-ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

5 Մեծագոյն մրցանակներ.—Անվերոյ (1885), Բարիզ (1889), Պրիւսել (1897), Բարիզ (1900), Միլան (1906)։
2 Առաջոյ մրցանակ, անդամ ժիւրիի.— Ժընէվ (1896), Թուն (1899)։
5 Սեռերի մրցանակներ, 50k ուրիշ մրցանակներ Նեւշատելի եւ Քիւրի գիտարաններէն։
16 Շեմպրամներ.— Բարիզ, Վիեննա, Ֆիլատէլֆիա, Անվերս Ամսթէրտամ, Զիքագո, Լէ., եւ.,

Թուրքիոյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչ **ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷԶՎԷՃԵԱՆ** եւ ՈՐԴԻՄԵԾ Շուկայ, 44—46. Մանաւանդ, Կ. ՊՈԼԻՍ

Կը խնդրուի գաւառի մէջ ասոր վաճառատան բազմաթիւ յանախորդներէն, պէտքը ներկայանալէն առնուազն մէկ ամիս առաջ զրկել իրենց ապատրանքները, յապաղմանց չենթարկուելու համար։ 50—46

Ցիեբայ վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ զոնարեղէններ եւ ոսկի շղթաներ։

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՇԱՊԻԿՆԵՐՈՒ 100,000 ՇԱՊԻԿՆԵՐՈՒ

ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 170, ԹՕՐԱԹԼԵԱՆԻ ՔՈՎ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՁԱԳՈՒՐ ՎՐԱՅ ՇԱՊԻԿՆԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ԹՕՀԱՆԻԻՆ ԱՂԵՐԱՐԵՐԵԱԼ, ԸՆՏԻՐ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ ԵՒ ԲԱՐԻՔԱՆ ԱՄԵՆԱԱՎԵՐԶԻՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՎԱՃԵԼԶԱՍԷՐՆԵՐԷՆ ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ ԱՅՑԵԼԵԼ ՍՈՅՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ։

قروسلری فابریقه‌سی هوا غازی و پترول موتورلری

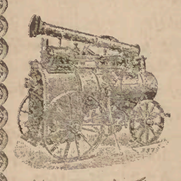

سابقس انگلیز مؤسسه‌سی

استانبول

اسماعیل پاشا خان ۷

اداره خانه‌مز آجنته‌سی اولدیغی مختلف ومتعدد انگلیز فابریقه‌لرندن متنوع ماکینه‌لر جلبنه وساطت ومعازه‌لرنده حاضر بولندیریر.

مارسال خرمن ماکینه، لوقوموبیل، دکرمان، قزغان وسائره:

فروسری هوا غاز پترول یاغی وآنتراسیت موتورلری:

فروست وود هم کسر هم دمت بیار ویالکز کسر اوراق ماکینه‌لری:

هاریسون کوچك واهون چوراب ماکینه‌لری:

بومومسم ایچون معازه‌لرنده موجود مختلف ماکینه‌لر شونلردر. مختلف بیوکلکده خرمن ماکینه‌لریله لوقوموبیلر. دمت بیار ویالکز کسر انگلیز اوراق ماکینه‌لری بخار ماکینه‌لری وقزغان ۱ : ۲ : ۳ : ٤ : ٥ : حقیقی بارکیر قوتلرنده پترول ایله ایشلر موتورلر، یووارلق واوزون چوراب ماکینه‌لری، یرلی معمولاتی چورابلق یوك ایپلکی وخالص انگلیز قاصه‌لریله سائره:

طشره‌دن سپارش وقوعنده رسم وایضاحات کوندریلور.

12—48

ՍԱՅԳԼՍ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼԻՍ, ԻՍՄԱԵՑԻ ՓԱՇԱ ԽԱՆ, ԹԻՒ 7

The British Agency

Մեր զործակալութիւնը միայն անգլիական զործարաններու մէջ պատրաստուած ամէն տեսակ մեքենաներ բերել կուտայ ու այդ մեքենաներէն մեր զիւղ մը միայն պատրաստ ունի իր վաճառատան մէջ։

Սա վաճառանիշերով մեքենաներ կը ծախուին.

ՄԱՐՇԱԼ, ԿԱՂԻ ՄԵՐԵՆԱՑ, ԼՕԿՈՄՕԲԻԼ, ԱՂՕՐԻԲ, ԿԱԹՍԱՑ ԵՒԱՅԼՆ։ **ԳՐՕՍԼԻԷ**, ՄԹԷԼՕՐՆԵՐ ՕԴԱՑԻՆ ԿԱԶՈՎ, ՊՈՒԼԻՊՈՎ ԵՒ ԱՆԹՐԱՍԻՏՈՎ։ **ՖՐՕՍԹ ՎՈՒԴ**, ՄԱՆԳԱՂԻ ՄԵՐԵՆԱՆԵՐ ՈՐՈՆՔ ԹԷ ԿԸ ԿՏՐԵՆ ԵՒ ԹԷ ՏՐՅԱԿ ԿԸ ՇԻՆԵՆ։ ՄԻԱՅՆ ԿՏՐՈՂ ՄԵՐԵՆԱՆԵՐ ԱՀ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ **ՀԱՐՈՒՄԸՆ**, ԳՈՒԼՊԱՅԻ ՄԵՐԵՆԱՆԵՐ ՓՈՔՐ ԵՒ ԱԺԱՆ։

Վերոյիշեալ մեքենաներէն ամէն եղանակէն յարմար եղածները վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին։ Նոյնպէս մեր վաճառատան մէջ կարելի է գտնել 1, 2, 3, 4, և 5 ձիու ճիշդ զօրութեամբ քարիւղաշարժ մոթէօրներ, գուլպայի երկայն և կլոր մեքենաներ, տեղական արտադրութիւն եղող գուլպայի յատուկ բուրդէ մանած և անգլիական անխոզակ գրամարկղներ եւայլն։

Գաւառներէն եղած յանձնարարութիւններ փութով կը կատարուին և պէտք եղած տեղեկութիւնները ու մեքենաներուն պատկերները կը հաղորդուին։

Cie Russe

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւարկութեան հրաւէրներ

ՅՈՒՆԻՍ

Կիր. 16 8 Իզմիր, Պիրէան, Աղեքսանդրիա. առաւաւտեան ժամը 11ին։

Բ. 27/9 Աէվասթոպոլ. ժամը 10ին։

Գշ. 28 10 Տարտանէլ, Իզմիր, Քիօս, Հառդոս, Մէրսին, Խրիստեանդուն, Թրիպոլի, Զէյթուն, Նոյֆա, Կոֆա, Բաւ-Սաիտ և Աղեքս. ժամը երեկոյեան 4ին։

Երք. 30 12 Օտեսա. առաւ. ժամը 10ին։

Երք. 30/12 Ռնէպոլի, Սմիռնա, Սամսուն Օրաս., Կիրասոն, Տրապիզոն, Բիզէ և Պաթում. ժամը 10ին։

Բ. 1 14 Օտեսա. Իրիկուան ժամը 4ին։

Կիր. 2/15 Իզմիր, Պիրէան և Աղեքսանդրիա առաւաւտեան ժամ. 11ին։

ԽՏԻՎԻԷԼ ՄԷՅԼԼԱՅՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՐԱԳ ԵՐԹԵՒԵԿ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՊԻՐԷՈՆԻ և ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ ԵԼԵՒՏՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ նաւ.— Սեղանի գինին ձրի

«Օսմանիէ» չոգենաւը, նաւապետ Կէմէչի, կը հանի Աղեքսանդրիայէն կիրակի յունիս 18ին և սիրտ մեկի երեքշաբթի յունիս 20ին երեկոյեան ժամը 3ին դէպի Աղեքսանդրիա, հանդիսկով Մերսինի, Իզմիրի և Պիրէոնի։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻՆ

«Սուրիա» չոգենաւը, նաւապետ Վասաքի, 1911 յունիս 21 չորեքշաբթի օր Սուրիոյ եղերքէն հանելով, 24 յունիս չաբաթ օրը կը մեկնի դէպի Կէլիմէրիս, Տարտանէլ, Միտիլի, Իզմիր, Քիոս, Հառդոս, Մէրսին, Աղեքսանդրիա, Թարսոս, Լիւտ, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բորմ Սաիտ և Աղեքսանդրիա։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւնաց համար դիմել Ղալաթիա, քարտէին վրայ, Մէյմէնէթի խան, Պոլիս Վալիտէ Սուլթան խան։

ԵՐԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՄԱՐԱՅԻ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ն ՐԱՖԻ ԵՒ ԸՆԿ

ԺԱՄԱՆԱԿՈՒՄՆԵՐ

Իզմիր մայիս 16ին Սեւ ծովէն,
Իմիրեքի, մայիս 9ին Մարգիվանէն։
«Ֆրիժիդ» մայիս 20ին Սեւ ծովէն։
«Ֆրիժիդ» մայիս 23ին. Մարսէյլէն։
Իմիրեքի մայիս 30ին Սեւ ծովէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մայիս 3ին, Դշ., առաւաւ ժամը 11ին Ֆրիմի չոգենաւը, նաւապետ Մարթին, դէպի Մուսանիա Թարթիւս։

Մայիս 10ին, Դշ., իրիկուան ժամը 4ին, Իմիրեքի չոգենաւը, նաւապետ Բէքոս, Տրապիզոն, Պաթում և Նովոռոսիյսք։

դէպի Սամսուն, Տրապիզոն, Պաթում և Ն. Վռոսէյսք։

Մայիս 17ին Իզմիր, չոգենաւը նաւապետ Պուլ, Դշ. օրաւորեան ժամը 11ին կը մեկնի դէպի Մուսանիա և Մարսէյլ։

Թ. ՌԷՂՈՒԼ

«لاروس دهزابل» اوتلی

بویوك اطده، آیانیقولا سوقاغنده

رنجی درجه‌ده کی بوجسیم ومطنطن اوتل مجدداً انشا اولنمشدر. حفظ صحتك ایجاب ایتدیردیکی صورتده، هوادار اوطه‌لرله یکی اصول واستراحت بخش اشیای بتیه‌یی مشتملدر. بویکی اوتل ساحله، بویوك آطه‌نك اك فرح فزا برموقعنده انشا اولنمش اولوب منظره‌سی غایت لطیف ودلکشادر.

الافرانقه والاتورقه طعاملر اوکله ویاخود اقشام تمکی ١٥ غروش

مذکور اوتلده، دوشلر، دکز، حمامی، اسکله. جسیم اجتماعلر ایچون واسع صالونلر بولنور. هرجهه ایرتسی اقشاملری طعام اتناسنده وهرپازار کونلری چالغی بولونور. عائله‌لر واوزون مدت اوتلده قالمق ایسته‌ینلر ایچون تسهیلات خصوصیه ارائه ایدیلیر.

قرمسلی خیری افسار قیوجی فردسلر

برك مغازه‌سی درسعادت سلطان حمام خداوردی خان نومرو ١١

اك صوك مودەیه موافق وهر کیسه‌یه الوریشلی زنه وارکك وچوجقلره مخصوص غایتله شیك وطیافتلی وصورت مخصوصه ده اوروپادن جلب ایلدیکمز خالص انکلیز اسقارپین وپوتینلری وایاق قابلری وترلیکلرك هر درلوسی معازه‌مزده بولنور. درسعادت وطشره ایچون شیمدیه‌یه قدر معازه‌مزك مالری طوبدن صاتلمقده یکن بوکره یك چوق طرفلردن وقوعبولان آرزو اوزرینه همان صاتش فیاتلری کبی معتدل فیاتلرله پراکنده اولەرق دخی صاتلمقده‌یز.

معازه‌مزدن آلیش ویریش ایدنلرك اصلا الدانمیه‌جقلرینی وبرکره معازه‌مزی تشریف بیوره‌جق ذوات کرام وخانم افندیلرك صوك درجه ممنون قالەجقلرینی صورت قطعیه‌ده تأمین ایدرز.

طشره‌دن وقوعبولەجق طوبدن سپارشلر درحال کمال سرعتله اجرا ایدیلور.

ԽԱՅՐԻ ԻԳՊԱԼ ԳՈՅՈՒՆՃԸ ԵՂԲԱՐՔ

ԿՕՃԻԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ, ԽԻՒՍԱՒԼԷՏԻԿԵԱՐ ԽԱՆ, ԹԻՒ 11.

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին այրերու, կիներու և ազգ յատուկ նորաձև, տոկուն ու չիք սպարելիս, կօշիկներ և բոսիոգիլ, ամէն տեսակ։ Դիմները չափաւոր են։

Գաւառներէն յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին։ 11—104

ՄԷՆԻԷՐԻ - ՇՈԳՈԼԱՆ

ԱՆԲԱՂԴԱՏԵԼԻ ՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԱՄԵՆԷՆ ՇԱՏ ՍՊԱՌՈՂՆԷ

Օրական սպառումնէ 60,000 ֆիլօ

Փնտրեցէք ՄԷՆԻԷՐԻ ՇՈԳՈԼԱՆ, կեղծ անուններ զգուշացէք։

Ալ ծկան իւղ մի խմիր միայն

ԺԻՐԱՐԻ ԳԻՆԻ

խմեցէք

Ամենէն զարեղ եւ աճեւշահամը Հաճելի առաջ մէկ մաշերի գաւաթ խմելու է

Vin Girard

قطران حقی اکرم

Goudron Hakki-Ekrem

مزمن برونشیتلره وقیشدن وانفلوئزه‌دن قالە سورەکلی اوکسوروکلره وبالعموم کوکس راحتسزلقلرینه قارشی تأثیر قطعیء شفابخشاسی اویش سنه‌دنبری بالعموم اطبای عثمانیه‌واجنبیه دیکرجه خسته‌لرطرفندن بالتجربه اکلاشلمسی وزیریه‌یك چوق تقدیرنامه‌لروبرچوق سرکیلردن التون وکموش مدالیه‌لر قزانمشدر. نفس طارلغی تخفیف ایتدیکی کبی ورمك باشلانغیجنده‌ده بك بیوك فائده‌سی کورینور. مرکزی یکی پوسته‌خانه قارشوسنده عثمانی اجزادپوسی

محمد رفعت

دبسه طبیبی

باب عالی جاده‌سنده نور عثمانیه کوشه‌سنده بارس دارالفنوندن دیپلوماسی حائز در، دیشجیلك صنعتك ترقیات جدیده‌سنی بالفعل تطبیق ایدر. مراجعت ایدنلر راحت راحت انز طادیه عودت ایدرلر.

ՆԱԽԸՆԹԱՑ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՐԱՐՏՈՒ

Կ. Ա. Մ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱՐԵՆԻՆԵՐԸ ԵՒ ԻՐԵՆՑ ԳԱՂԱՓԱՐՔՈՒԹԻՒՆԸ

Գրեց ԳԱՌՈՒՆ-ՄԵՆԵՐՈՎ

Ուղղակի Բարիզ պատրաստուած, չափս. Թանկագին պատկերներ, 224 էջ, մանրամասն տպագրութիւն։

Ունի մարմնէն անջատ ՄԵՆԱԳԻՐ ԳԱՂԿԵՐ մը և ԲԱՐԵՏԻՍ մը որ պատրաստուած է գեղատպագրական մանրաթիւթիւններու վրայ հիմնուած։ Հին Հայաստանի տարածագրական ատլաս և վանքերու պատմութիւնն է այս գիրքը։ Բազմաթիւ մանաւանդ տպագրանիւթը արդէն իսկ ամէն կողմէ ուսած են։ Կարմիր փուխտալ քանի դեռ գինը չէ բարձրացած Գինն է Թուրքիոյ համար 10 գրուշ։ Ուղարկման 2 ֆրանք, մէկ բանալի կամ էջ տալով։ Դիմել Պոլիս՝ բոլոր դրամատուներուն և Ο. Արղուման տպարան, Զաքարիաթքրաք, Ցաղրեան խան։ Կամիկա Գիւլէնպէրկի գրատուն, Թիֆլիս, և կամ Սատարաղաղ հեղինակին։ 3—10

ՊՈՍՏՈՆԻ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պոստոնի գարեջրաղործարանի անունն ընկերութեան գրասենեակները փոխադրուած են Ղալաթիա, Վալիտա փողոց, Ազարեան խան։

Սատարելի օսմ. անուան ընկերութեան գրասենեակները փոխադրուած են Ղալաթիա, Վալիտա փողոց, Ազարեան խան։ 10—8

ՏՊԱՐԱՆ

"ԱՐԵՒԵԼՔ"

ԱՐՏՈՆԱՏԷՐ Ա. Գ. ՊՈՅԱՃԵԱՆ

— یچون عربه دن ایندیکز، سزك کیده‌جککز خانه‌نك قپوسنه قدر، کیده‌بیلورسکز.

— خیر، کیده‌جکم سوقاقدن عربه‌کچه‌مز دیوب ساووشدی، عربه‌جی ده آتلرینی قامچیلاپون نابدید اولدی.

راهب انطونیو، اللی ادیم قدر کیتدکدن سوکره، قپوسنده بیاض برکاغذده «کیرالق اوطه‌لر» یازیلی برلوحه‌اصیلی اولان، بیوك، کاکیر ویکی برخانه‌نك یاننده طوردی.

قپونك چانی جلار چلماز، قرق یاشلرنده بر خانم ملهم برقادین کلوب، قپویی اچدی.

— بونژور، مادام روز، نصلسکز؟ دیو زمزمه‌سنسزجه سؤال ایتدی.

قادین قادین نظر حیرتله، راهبك یوزینه باقدی:

— عفو ایدرسکز افندی، کیمی ارایور-سکز؟ سزی طانیه‌میورم، دیدی.

راهب قاه قاه کولمکه باشلادی.

— عجائب شی، مادام روز، سز کیراجیلر، کزی نه چابوق اونودویورسکز؟

— لکن، خانه‌مده هیچ راهب کیراجی بولنمامشدر.

راهب انطونیو، قپو اوکنده محاورەنك اوزادینی ایشنه کلمیکندن طاتلی‌یه باغلایوب:

— غالبا البیسەم وصقالم سزی شاشیرتیور. کیچن سنه سزك کیراجکز واهرام بن دکلمیم؟.

بوسوزك اوزرینه طومبول قادین ندای مسرتله:

— بونه قیاقدر؟ پاپاس‌می؟ اولدیکز، دیو کولەرك، بوطرفه چکیلوب، مسافره ایچری کیرمك ایچون یول ویردی.

— اوت، استانبوله عودت ایچون پاپاس اولدم، ایجاب ایتمش اولسه، شیطان‌دخی اولەجق ایدم، دیو ایچری کیردی.

— البیسه وصقالك سنی بسبتون تبدیل ایتمشدر، کندیکی بیلدیرمش اولمسه ایدك، اصلا خطرمه کلمه‌جك ایدی.

— دها ایویا، بنم ایستدیکم ده بوایدی، قپویی آچدیغك وقت بنی طانیمش اولسه ایدك، چوق جانم صیقیله‌جق ایدی. شمدی یکدیکرمزی طانیدقیا، رجا ایدرم بکا بر اوطه کوستر ده، یقانیم، طعامی دخی حاضر ایتدیر، چونکه بواقشام، طیشاری چقمق نیتنده دکلم، بوراده برلکده طعام ایدرز.

— کل اویله ایسه، سنی اولکی اوطه‌که کوتورەیم، اوراسی شمدی بوشدر...

ایکیسی برلکده نردبانلردن یوقاری چیقدیلر.

راهب انطونیو ویاخود واهرامی کندی اوطه‌سنده، راحتلنمق ایچون راقه‌ماده، بر حکایه‌مزك دیکر اشخاصنك یانلرینه کیده‌ل.

ماق‌لاینك بیلدیز سرایندن اپانسز حرکتی، سرایلیلر اره‌سنده حیرت وتعجبی موجب اولدی.

بوخبر، قولاقدن قولاغه یاییلمش وبوغیر مأمول وقعه حقنده، هرکس ایسته‌دیکی کبی معنا ویریور ایدی.

(مابعدی صالی صباح)

استخراجاً طبعی ممنوعدر

بك اوغلنده بیوك قارلمان معازه‌سنك بوکره اوروپادن کتورمش اولدیغی، اك صوك موده، بلوزلر، قوستوملر، ژوپلر، پاراسوللر، قماشلر، وسائر بیك درلو اشیای نفیسه، غایت اهون فیاتلرله محترم اهالی‌یه صاتلمقده اولدیغی عرض وبیان ایدیلور

رشدی کزی محافظه ایتمك ایستر سه کز رفعت بسه‌صوبی قوللانکز هر ایزانه‌مزه‌ده بولنور

مشهر نفائس

سلطان حمامنده بالحیلر معازه‌سی قارشوسنده کچلرده محترق اولان معازه‌ده موجود (قانیله، چوراب، الدیون قراوات، قماش وسائره کبی) مالر یوزده التمش نقصانله برهفته مدتله بالمزایده صاتیله‌جغی محترم مشتریلره اعلان اولنور.